

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felelős-szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Türk főhadnagy.

Budapest, augusztus 22.

(K.) Türk főhadnagy urra haragudni il-
lenék, de tán mégse haragudjunk. Türk fő-
hadnagy ur, bocsássa meg a magyar géniuszt,
bizonyos szempontból még tán elismerést is
érdemel. Mert igaz ugyan, hogy Türk főhad-
nagy ur, aki a zágrábi huszonötös-honvé-
deknel szolgál, a minap egy károlyvárosi ki-
rándulás vacsoraközi hangulatában lekutyázta
a magyarokat, de az is igaz, hogy két per-
cel később ugyanezt cselekedte az osztrák
bajtársakkal is. Igaz, hogy azt kiabálta a ma-
gyar fiukra: „kiverlek benneteket innét, mint
kivertek annak idején őseink!” — de az is
igaz, hogy amit az osztrák fiuknak deklamált,
az hajszára azonos volt a magyarokhoz
címzett nyilatkozattal. Türk főhadnagy ur te-
hát nem rubrikázható el a közönséges bot-
rányhősök rovatába, mert neki magyar tiszt
vagy osztrák tiszt, honvédtiszt vagy közös-
hadserégrebéli: „egy kutya”. Ő nem stíbli, aki
védtelen polgárokra kardot ránt; nem egy-
oldalú magyarfaló; nem egyoldalú osztrák-
faló — nem. Türk főhadnagy ur igazságosan
méri az igazságatlanságot és tisztességesen
juttat mindenkinek a botránnyól. Türk főhad-
nagy ur az ideális Themis: a szeméit se kell
bekötni, mert nincsenek szemei s meg nem
vesztegethető vaksággal méri a maga igazsá-
gát. Türk főhadnagy ur külömb a többi egyen-
ruhás poltronnál.

A károlyvárosi tudósítás elmondja, hogy
Türk főhadnagy ur éjfélt után, erősen va-
csoraközi hangulatban nyilatkozott magya-
gyarokról és közösekről. A tudósítás diskrét
módon azt is sejteti, hogy mikor a magyar fiuk
lepocskondiázása volt soron: a közösök arcát
jóízű mosolygás húzta szélesebbre, de mikor

aztán a közösök is megkapták a maguk hor-
vát lénungját: akkor az egész társaság ot-
thagyta Türk főhadnagy urat és ment sietős
raportra. És ez az a momentum, amelyikért
a főhadnagy ur még tán elismerést is érde-
mel. Nehezen tudjuk ugyanis elképzelni, hogy
a legyalázott magyaroknak valamelyes elég-
fételre kilátásuk lehetett volna, ha váratlanul
erős protektorokat nem kapnak az azonmód
legyalázott közösökben. De ez még csak a
formai szempontból jelentős momentum. Sok-
kal jelentősebb, hogy idáig még a legmámo-
rosabb katonában is volt annyi józanság,
hogy amikor ellenségeket szerez, barátokról
is gondoskodik. Idáig is akadt mámoros
tiszt, aki lebesztáta a magyarokat vagy lebes-
ztáta az osztrákokat, persze inkább a magyaro-
kat. De mind a kettőre még egyetlen Türk főhad-
nagy ur se vesztegette lelkének iszapját. Ilyen-
formán ritkaság is volt, hogy egy-egy handa-
bandázó tiszt a sürgősség elutasíthatatlan
szignumával toltta volna a hadügyi kormány-
zat asztalára a katonaság politikáló hajlamá-
nak megfékezésére vonatkozó aktát. Mire a
megtörtént botránnyok híre a hadügyi kor-
mányzathoz eljutott, rendesen sikerült az ele-
fántból szunyogot csinálni. Semmi az egész.
Egy részeg ur kissé őszintébben talált nyilat-
kozni, semmint illet volna. Így referálták a
hadügyi kormányzatnak s így ítélkezett a had-
ügyi kormányzat is. Türk főhadnagy ur azon-
ban mindenki legyalázott s az a horvát Isten,
akiről vacsoraközi kedvében azt mondotta,
hogy egyedülvaló horvát földön: nem fogja
kimenteni a kátyúból. Türk főhadnagy urnak
harangoztak, mert nem érte be a magyarok
inultalásával, hanem megmarta az egész
tisztelt társaságot. Vége.

Neki vége van, a probléma azonban
most éled fel igazán. Mert ez a horvát fő-

hadnagy csak mint főhadnagy tűnik el, de
feltámad, mint dokumentum. Elteszszük a
katonai irattárunkba és elő fogjuk ráncigálni,
valahányszor azt kell igazolni, hogy nem jó,
ha a katona politizál. Ti azt mondjátok, hogy
az még nem politizálás, ha egy mámoros
ember szája eljárt? Jó. De a mámoros ember
száját nem tudjátok regulálni s nem mindig
tetszik neki megállani, mikor a magyarokat
már leszidta. Jusson csak eszetekbe Türk fő-
hadnagy, aki a magyarok után az osztrákokat
is legyalázta. Holnap jöhet egy Csipcsapcsék
főhadnagy, aki magyarokat, osztrákokat és
horvátokat legyaláz. Holnapután jöhet egy
Ledinszky főhadnagy, aki magyarokat, osztrák-
okat, horvátokat és cseheket legyaláz. És így
tovább. Ha tehát nektek már Türk főhadnagy
se tetszett, aki még csak magyarokat és osztrá-
kokat gyalázott, akkor politikai lakatot a
Csipcsapcsék főhadnagy és Ledinszky főhad-
nagy számára! És ha már elszánjátok maga-
tokat a politikai lakat behozatalára, ami föl-
tétlenül olcsóbb, mint új ágyukat bes-
szerezni, pedig szintén nem megvetendő
záloga a békeségnek: akkor aztán tessék
a lakatot a Stíbli főhadnagy ur számára is
tenni, nehogy a magyarokat gyalázzván, ked-
vet csináljon és mersz adjon Türk főhad-
nagy urnak, Csipcsapcsék főhadnagy urnak,
Ledinszky főhadnagy urnak s a többi sze-
men- és szeméten szedett főhadnagy urnak.
Mert Stíbli a probirmamzell. Rajta próbálták
ki a főhadnagy urak a politizálás megenge-
dett voltának határait. Ha ő bánthatta a ma-
gyarokat, Türk már bátorságot vesz magának,
hogy egy lépéssel és egy nációval tovább
menjen. Türk után pedig nincsen pont, sőt
ellenkezőleg. Ha a hadügyi kormányzat ge-
nerálisan nem végez az e fajta katonaimlék-
gyakorlatokkal, ha egyszermindenkorra nem

TÁRKA

Lázás éjek.

I.

Éjszaka volt, fényes, csillagos éjjel —
A szomszédaszoba ablakai tárva.
Sötét árnytömeg borult a szobámra
Es küzködött a sápadt gyertyafénnyel.

Ágyam fejénél ült egy ifjú férfi
S egy szőke asszony. Suttogva beszéltek.
Rájuk pillantva, gondoltam: beh szépek!
Kár, hogy kábult agyam szavuk nem érti.

„Doktor, susogtam s kifakadt a könnyem —
Olyan a fejem, mint egy izzó máglya —
Jaj, meggyulad az agyvelőm, elégek!”

„Lázban beszélsz” — szólt s átnézett fölöttem...
Az ifjú asszony csillogó hajára
Kis lepke szállott, vándora az éjnek...

II.

„Volt egy barátnőm — doktor, nem figyel?
Ágnes, húzd kissé közelebb a széked!
Mondhatnék róla sok magasztost, szépet,
De most csupán a rosszat mondom el.

Egy szép napon — az én szerelmesem,
Tudják, ugy-e, csapongó, léha, hütlent! —
Mig álmodoztam, dalokba merültem:
Bevallom, kissé rosszul bánt velem!

S ők ketten... Ejh, hisz megszokott dolog!

A régítől hozzám is így került.
Hogy elmondom: nincs benne semmi szégyen.

Szegény leány! Ha visszagondolok,
Sajnálom őt. A szeme kék, derült —
S ilyen haja volt, mint Ágnesnek, épen...

III.

Jeget hozott s a homlokomra tette.
Aztán mellém ült s megfogta kezem
S nézett rám hosszan, búsan, melegen,
Szélid lelke a lelkemet kereste.

Mért bántasz engem? — kérdezte sűgva, halkán,
Te, aki a szerelmet szereted.
Mért bántasz engem üdvöm közepett?
Mit elárul ezerszer szemem, ajkam.”

Ágnes — feleltem halk, panaszos jajjal
S arcomra húztam reszkető kezét,
Mig lázas szemem titkon rá villámlott.

Beteg vagyok s tán holtan ér a hajnal.
Szinte érzem a sírnak hidegét —
S te itt mellettem keresz boldogságot...

IV.

S reggel lett, fényes, derült, tiszta reggel.
S jött Ágnes, a komoly, őszhajú asszony,
Végigtörtülte verejtékes arcom —
Es jött a doktor, egy szép öreg ember.

S egymással kedveskedve így beszéltek:
„Jó doktor bácsi! Kedves „Ágnes néni!”
S én alig-alig mervé rájuk nézni
Elmondtam furesa álmait az éjnek.

A lepke. A mesét a hitszegésről,
A vallomást, mely hő könnyekbe olvadt.
S a lopva támadt mélységes szerelmet.

És hangos lett szobám a nevetéstől.
S a doktor szólt: Vizszontlátásig, holnap.
S szólt Ágnes asszony: Irhatsz róla verset.

Erdős Renée.

Fecsegés.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: Michel Provins.

(Aix-les-Bains fürdőben. A villa des Fleurs parkja,
sétáidó. A kioszkban a fürdő zenekara játszik.)

A cselekmény szereplői: La Brette, a mindentudó
világi, a vándorló fürdőkrónika; de Lyeuse ur; Areggioné,
de Saint-Légerné. — A cselekvény hősei: Deguerny, fiatal
felesége Andrée és Rambert ur.)

De Lyeuse: Ugyan mondja csak, La Brette,
hiszen őn mindenkit ismer, kicsoda az a csinos,
fiatal asszony, aki azzal a deressedő ural sétál?
Csaknem mindig együtt látni őket.

La Brette (odanéz): Az a szép Deguerny,
Rambert kedvese.

Areggioné: Rambert, a volt miniszter?

La Brette: Igen, a nagy befolyású szónok, a
centrum kedvence. Egy pillanatra sem hagyja el
az asszonyt.

De Saint-Légerné: Egy kicsit esetlen a cent-
rumiak ez a kedvence.

La Brette: Nem esuda az olyan embernél,
aki facipőben járt valamikor.

Areggioné: Fiatalabbnak képzeltem.

La Brette: Negyvenhat éves, tizenöt évvel
öregebb, mint a barátnője...

De Lyeuse: Hát Deguerny ur, a férj?

Vareuil: Az!?!... Egyik legmagasabb rangu,

veszi el a főhadnagy urak és egyéb urak kedvét, hogy a hadsereg belső békeségét ostoba és impertinens kirohanásokkal megromtassák: akkor Károlyváros az e fajta katonai botránnyal vonalán nem végállomás, csak öt-perces stáció.

És ebből a szempontból Türk főhadnagy ur kincset érő dokumentum. Ő kergette a magyar kutyákat, de leabugolta a kétféjű sást és a közös hadsereget. Ő emlékeztetett minket, hogy kicsik vagyunk, de az osztrákok orra alá is odadörgölte a könniggrázi borsót. No hát ettől a borsótól trüszkölni fog a közös hadügyi kormányzatnak tulnyomóan osztrák orra. S ha trüszköl, tenni is fog róla, hogy ezután Türk és Csipscapcsek és Ledinszky főhadnagy uraknak ne legyen kedvük deklamálni, még éjféli után, a legvacsoraközöb hangulatban sem. S ezért ne haragudjunk tulságosan a károlyvárosi Themisre. Várjuk be nyugodtan, míg a közös hadügyi kormányzat elverte rajta a port, aztán hajtsuk össze és tegyük irattárba dokumentumnak. Türk főhadnagy ur — önt a hadügyminiszter ur talán degradálja, de mi okvetlenül előléptetjük okmányának. A bélyeget pedig már előre is rányomjuk...

BELFÖLD

A vitás tengerszem. Grácból jelentik a Magyar Távirati Irodának: A tengerszem-kérdésben kiküldött választott bíróság mai ülése negyedkét órákor kezdődött a tegnapi tárgyalás jegyzőkönyvének bitelésével. Lehoczky Kálmán és Lábán Lajos főlválta referálnak és kifejtik a magyar kormány álláspontját. Dr. Lábán egy az 1834-ik évben a vitás terület dolgában folytatott tárgyalásról öltött jegyzőkönyvet terjesztette a bíróság elé. E jegyzőkönyv szerint Galicia és Magyarország határa éppen a vitás tengerszem közepén át halad, amivel a kérdés Magyarországra nézve kedvezően dönt el. Dr. Winkler elnök megkérdezte, hogy kik írták alá a jegyzőkönyvet. Lábán erre azt felelte, hogy csak a magyar képviselők írták alá, de a galíciai képviselők aláírásának hiánya pusta formahiba. A tárgyalást háromnegyedtizenkét órákor félbeszakították és tizenkét órákor ismét folytatták.

Egyházközségi közgyűlés. A tiszaí egyházközségi közgyűlés ma véget ért. A Szentiványi Árpád iránt kifejezett bírálati nyilatkozat után munká-

hoz látott a közgyűlés és tanácskozási során a legnagyobb figyelmet kellette Zelenka Pál püspök évi jelentésének az 1848. évi 20. törvényeikké végrehajtására vonatkozó passzusa. A jelentés kegyelettel áldozik Karsay Sándor püspök, Szilágyi Dezső és Tisza Kálmán főgondnokok emlékének s fűdvölzi utódait, Darányi Ignácot és Hegedűs Sándort, valamint Láng Lajost miniszteri állásában. Azután megválasztották az egyházközségi képviselőit az egyetemes közgyűlésre, kiutalványozták a segélyezésre szánt összegeket és köszönettel tudomásul vették Igló város meghívását a jövő évi közgyűlésre. Elhatározták, hogy az egyetemes közgyűléshez elterjesztést intéznek, hogy a legközelebbi időben zsinatot tartassék. Az egyházközségi Kovács Gyula sókúti lelkész ellen elrendelte a legyelmi vizsgálatot, a miért Nyireghyán Mészáros László esperességi felügyelőt és Materni Lajos főesperest mint elnököket meg akarta akadályozni az esperességi közgyűlés megnyitására. Ezután Szentiványi Árpád felügyelő lendületes beszéddel és Zelenka püspök magasan szárnyaló imádsággal berekesztette az egyházközségi közgyűlést.

Magyar munkások Romániában. A Pol. Ért. jelenti: A bukaresti osztrák-magyar konzulátustól jelentés érkezett a belügyminiszterhez a Romániába való bevándorlásról. E szerint Magyarországból fűl-tűnő sokan vándorolnak ki, többnyire munkások, akik aztán panaszkodnak, hogy lelketlen ügynökök fényes ígéreteikkel rászedik őket. A belügyminiszter ennek következtében, rendeletet intézett a hatóságokhoz, hogy a Romániába készülő munkásokat figyelemztessék a rájuk váró csalódásokra s hogy nyomozzák az ügynököket és vonják őket felelősségre. Arra az esetre pedig, ha csak bizonyos rövidebb idő alatt végzendő munkára akarnak magyarországi embereket szerződtetni, ezt csak úgy engedjék meg, ha megfelelő biztosítékot nyújtanak, hogy a munkások részére kikötött bért meg is fizetik.

A kiegyezés.

Budapest, augusztus 22.

Amint jelentették, a magyar kormány a kiegyezés kérdésében érdekelt tagjai, élükön Széll Kálmán miniszterelnökkel, Bécsbe utaztak a kiegyezési tárgyalások folytatására, amelyet már iszhben tüztek ki a mai napra. A bécsi nagypontosság tanácskozásról a következő tudósítás érkezett:

Bécs, augusztus 22.

Széll Kálmán miniszterelnök, aki ma reggel érkezett ide Rátótól, nemsokára megérkezése után érkezett Lukács László pénzügyi, Darányi Ignác föld-

mivelésügyi és Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterekkel, akik már tegnap jödekeztek. Reggel kilenő órákor azután együttes értekezletre gyűlték össze a két kormány képviselői a bankgassei magyar miniszterium épületében. Ott voltak a magyar kormány részéről: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyi, Darányi Ignác földmivelésügyi és Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterek, továbbá báró Andrásszky (pénzügyi), Biró Tamás (kereskedelemügyi) és Ottyik Iván (földmivelésügyi) miniszteri tanácsosok, mint szakeladók. Az osztrák kormány részéről: dr. Koerber miniszterelnök, lovag Böhm-Bawerk pénzügyi, báró Call kereskedelemügyi és báró Giovanelli földmivelésügyi miniszterek, Stüdal osztályfőnök, Rössler miniszteri tanácsos és Gerstendörfer osztálytanácsos szakeladók.

A tanácskozás a kiegészési javaslatok egész komplexumára és az autonóm vámtarifára terjed ki. A magyar szakeladók kivül Toepke Alfréd államtitkár és Popovics Sándor miniszteri tanácsosok is itt időzönek. Azonkivül itt vannak a magyar miniszterekkel dr. Györy, dr. Haller és dr. Pásteley István miniszteri titkárok is.

A tárgyalást 1 órákor félbeszakították és délután 3 órákor folytatták egész este 7 1/2 óráig. A szakeladók közben eltávoztak és a két miniszterelnök a szakminiszterek bevonásával tovább tanácskozott. E tanácskozást holnap délelőtt folytatják.

Toepke Alfréd pénzügyi államtitkár és Popovics Sándor miniszteri tanácsos a mai tárgyalásokon még nem vettek részt. Szintler Gruber és dr. Meyer osztályfők és Spitzmüller udvari tanácsos szakeladói szereplésére sem került ma még sor.

KÜLFÖLD

A cseh-német nyelvkérdés. Egy prágai cseh újság szerint az osztrák kormány a cseh ügyek bizottságának azt az ajánlatot tette, hogy egy esztendőre vegyék le a napirendről a nyelvkérdést; ennek fejében kulturális téren nagy engedelmre hajlandó az osztrák kormány. Hogy mi az az engedelmény, a cseh lap nem árulja el, csak annyit mond, hogy nem fogja sérteni a németeket s hogy tisztán az uralkodó jogából folyó politikai cselekedet lesz.

A hármasszövetség kibővítése. Hágából olyasfajta hírek érkeznek, amelyek Németalföldnek a hármasszövetséghez való csatlakozását látszanak pedezni. E híreket táplálja az a körülmény, hogy Kuyper németalföldi miniszterelnök tavasz óta meglátogatta a Hohenzollern-, Habsburg- és Savoya-udvart. Belső körülmények is támogatni látszanak Németalföld ily törekvének valószínű-

de egyszersmind legfiatalabb tisztviselőnk. Tíz év alatt a becsületrend tisztje és osztályfőnök lett...

La Brette (finom mosolyal): És éppen annyi idő a viszony is azzal a másikkal...
De Lycause: És ezek házások?
La Brette: Tizenegy év óta.

Areagnioné: Leikemre! Ez a férj ugyancsak alkalmazkodó!

La Brette: Isten tudja. Az állam olykor nagyon szeretetreméltó a férjek iránt. De ez már kissé tulságos volna. A Ramberttel való meghittség olyan bensős, gyékének a kimutatása pedig olyan nyilvánvaló!

Vareuil: De hiszen Deguernyt a közigazgatás nagyon tehetséges embernek tartja.

La Brette: Igen, igen, kitűnően tanult, nagyon merev és nagy erényhős. Ez mindig előnyös — egy férj helyzetére.

Vareuil: Bocsnát, ön úgy beszél erről a „helyzetről”, mintha általánosan ismeretes volna. **La Brette:** Természetesen! Mindenki tud róla. Csak kérdezősködjék bármely párisi szalonban Deguerny felől! Azt felelik majd: „Rambert kedvese!”

Vareuil: Vannak rágalmak, amelyek már sokkal tovább tartottak...

La Brette: Lehet. De ha ön ezt a hármast olyan közölről figyelte volna meg, mint én!...

De Lycause: Hogyan, ön ismeri Deguernyt?
La Brette: Én? Deguerny egykori iskolatársam s hetenkint egyszer nála ebédelek.

Vareuil (gunyosan): Rögönt sejtettem, mikor a beszédét hallottam, hogy ön a ház barátja...

(Rambert és André a park tulsó végéről jönnek és a társaság pillantásának tüzeben elvonulnak.)

André (leül): Hallotta?

Rambert (haragosan): Igen, mindig ugyanaz a mérges és ostoba beszéd. A világ gonosz! Mindig kapva kap a rosszon, s nem hisz tiszta, önzetlen érzésekben. Meghittek vagyunk: ez már házasságtörés! Gazdagok vagyunk, sikereink van-

nak: ez csuszás-mászás, zsarolás, vagy uzsora eredménye. Ez a világ ítélete! Tiszta barátság férfi és nő között — ah, ez a világnak tulságosan egyszerű és szép!...

André: Ne igazsá fel magát, szegény barátom! Mi ezeknek az embereknek sokkal több alkalmat szolgáltatunk a támadásra, semhogy kimélhetnének bennünket. Ön kiváló férfi, aki a középkerület nyája felett uralkodik, én pedig független asszony vagyok, s nem törődöm az elfoglaltság és az etiket kétszínűségeivel. Elhanyagoltam az asszonyokat és a férfakkal mint jó pajtas érintkezem, azonkivül jól öltözködöm és önmel mutakozom! Ez több az elégnél, hogy elbánhassanak velünk...

Rambert: Csakugyan elég ez? Valahányszor csak a füleimhez jut egy szó abból a sarat fecskendező beszédből, azon tőprengök, jól cselekszünk-e, mikor a közvéleményvel így dacolunk. Bármint fájna az, nem volna jobb talán, ha kevesebb szeretné látnám és nem volnék többé házának bizalmas barátja?

André: Ha azt hiszi, hogy akkor nem nyálják és hajtogatják majd többé az ő híres mondásukat: „A szép Deguerny Rambert szeretője!”...

Rambert: Mégis, idővel abbahagynák. Igazán, mégis csak vissza kellene vonulnom, önre, a férjére való tekintettel...

André: Miattam? Ismétlem önnek, semmit sem törődöm a beszédjükkal. Ami pedig férjemet, Georges-ot illeti...

Rambert: Mit gondol, sejtí ő, hogy mit beszélnek az emberek?

André: Azt hiszem, tudja. Annyi mindenfélét beszélnek! De mert Georges nagyon okos, nagyon igazságos, engem imád, önt szereti és mindkettőnkben teljesen bizonyos, azért ő is meggyő a fecskésüket. Egyébként is olyan az ő jelme, hogy sohasem beszélne nekem a dologról. Ha tudja is, hallgat, mert méltatlannak tartja, hogy akár a legcsekélyebb célzást is tegye előttem.

Rambert: De ha esetleg semmit sem tud ezekről a gyalázatoságokról és bosszúból, vagy

véletlenségből értesül róluk? Az ő egészen sajátosság jelleménél fogva — micsoda forradalmat támasztana az benne! Jobb lett volna mindezt előre látni és bizonyítékot adni nekik arról, hogy köztém és ön között csakis a barátság érzése lehetséges.

André (nekihevülve): Hogy elmondjuk neki a történetünket? Nagyon jól tudja, hogy ez az anyám emléke, ön és én miattam teljesen lehetetlen!

Rambert: Reánk nézve kínos volna, de nem lehetetlen.

André: Mégis, mégis, gondoljunk anyámrá. Mikor ő halálos ágyán elmondta a titkot, amely kettőnk egybefűz s megesketett bennünket, hogy sohasem fogjuk elárulni...

Rambert: De hozzátette! Kívívte azt az esetet, amelyben a becsületetek, vagy életek forog kockán...

André: Igaz, mondta. (Elérzékenyülten): Ő, az a jelenet! Tizenhárom éves voltam, valóságos gyermek. És mégis, valahányszor rá gondolok, egészen tisztán látok magam előtt mindent. Mintha csak hallanám még anyám lassu, aggodalmas hangját: „André, gyermekem, magadra maradj, meg kell lenni, jól ide figyelj, be kell neked vallanom, nagy ballépést követtem el életemben. Lucien Rambert, aki itt térdel melletted halálos ágyammal, Lucien Rambert a testvéred! Igen, igen, az ő apja, egykori hivatalnokunk, a mi igazgatónk a szerelmelem volt és te az ő leánya vagy! Csak én tudom ezt; a többiek már mind meghaltak, atyád, a másék és én sem leszek az élők között. Hallgass ide te is, Lucien: Nekem köszönhetesz mindent, azt, amivé letél, én gondoskodtam arról, hogy tanulhass, hogy jelentékeny emberré légy és egykor oltalmazója Andrének. Rád bízom őt.” Azután hozzám fordult és így szólt: „Szeresd őt, bátyádat! Őt szeretni annyi, mint engem fölmenteni!”... Szegény anyám!...

Rambert (André kezét megfogva): Mindent megtettem, hogy ígéreteket megtartsam...

André: Ön pazarul jószagosan bánt velem,

ségét. Egyes nagyhatalmak imperialisztikus vágyai erősen fenyegetik a kisebb hatalmak gyarmatait. Spanyolország elvesztette majdnem összes kolóniáit, Dánia kénytelen volt sürgősen eladni szigeteit. A kis Hollandia most Angliától félti gyarmatait, amelyeket a hármasszövetséghez való csatlakozással vél megmenthetni.

Kitessékelt király. XIII. Alfonso még fiatal király, de máris megkóstolta az uralkodás gyönyöreit. Ő felsége most utazgatja be országát, amelyet még látásból sem ismer s utján nem mellőzheti a nagy és hatalmas, de felette veszedelmes Barcelona városát. Ezt a várost meglátogatnia nem éppen bátorságos, mivel ott a lakosok részben köztársaságiak, részben katalonisták, részben szocialisták, részben anarchisták. Tehát csupa olyan politikai felekezethez tartoznak, amelyeknek ő felségének aligha telhetik öröme. De a külszint meg kell óvni, — a spanyol etiketnek ez a főelve — Barcelonába tehát el is kell menni, viszont ő felsége testi épségének szempontjából nem szabad elmenni. A kormánynek legalább is annyi fejtörést okozott ez a veszedelmes kérdés, mint a spanyol-amerikai háború. Elvégre egy monarchista kormány nem viheti mérszakszékre az uralkodót. Puhatólójtát, tájékoztatókat, végre pedig megkérdezték hivatalosan Barcelona városát, hogy milyen fogadásra szánja magát a barcelonai „hű polgárság” annak a szerencsésnek esetére, ha ő felsége látogatással tüntetné ki a virágzó kikötő-várost?

Erre választ a városi tanács adott, miután összeült, tanácskozott és szavazott. Az eredmény négy súlyos pont, követelmények, amelyeknek teljesítése esetén a város hajlandó a királyt örömet látni falai közt. Ime, a feltételek:

1. Töröltessék a városnak a tartománytól felvett kölcsöne.
2. Fejezze be a kormány a parkban megkezdett királyi palota építését.
3. Nyújtsanak a munkásoknak kedvezményeket.
4. Adja meg a kormány mindazokat az adminisztratív reformokat, amelyeket a város követel.

Ezekből a kívánásokból egy is több a kelle-ténél. Jól tudta ezt a tanács és számítva erre az eshetőségre, mindjárt tanácsot is ad ő felsége kormányának: kerülje el a királyt Barcelonát, ha e pontok nem találtak teljesíthetőnek. Mivel-hogy ebben az esetben a tanács nem felel holmi „apró kellemtelenségektől”, amelyek ő felségét esetleg érthetnek.

A királyt tehát szépen kitessékelték Barcelonából. Ami szintén nem kvadrál a finometikett szabványaiival.

A porosz hadügyminiszter lemondása. Berlini táviratok megerősítik azt a tegnapi hírt, hogy Gossler hadügyminiszter lemond. A miniszter ma Hamburgba utazott a császárhoz. A lemon-

dás motivuma állítólag Hildebrandt főhadnagy meggyelmzésének története, Gossler a birodalomgyűlés ülésén konstata, hogy a Hildebrandt-Blaskovics-féle párbajnál nem vették figyelembe a császár rendelkezését. E kijelentés után Hildebrandt kegyelmet kapott, sőt a tisztikar timentő óvációval fogadta. Gossler ki akar térni egy újabb interpelláció elől és inkább lemond.

Krüger emlékiratai. A boer fővezérek, mint már megírtuk, meg fogják írni a déli-rikai háború történetét. A háborút megelőző tárgyalásokról ez a könyv nem adhat felvilágosítást. Krüger most rászánta magát arra, hogy tollba mondja visszaemlékezéseit, amelyek pragmatikus bevezetését adják majd a vezérek könyvének. Krüger titkára, Showalter, már hozzáfogott a munkához. A könyv magában foglalja Krügernek a boer néphez intézett politikai végrendeletét is.

A Jildiz-palota rejtelméi. A bukaresti Adevurul mai száma szenzációs részletekben bővelkedő hírt közöl arról, hogy mint akarták a szultánt vagy legalább a nagyvezért láb alól eltenni a macedón-bizottság összeeszküvő tagjai. A gyilkos-ságot állítólag Szaráföv eszelt ki s már szeptember elején kellett volna végrehajtani, a szófiai rendőrség azonban felfogott levelekből értesült a készülődő merényletről. A bukaresti lap szerint a macedón-bizottság a szultán meggyilkolására egy szárdíniai anarchistát bérelt fel.

Az efféle merénylet-hírek folyvást megújulnak a Jildiz-palotában. Így a szultánnak legutóbb besugták, hogy a konstantinápolyi helyőrség tisztikarában veszedelmesen terjednek az új-török reform-eszmék. Igaz-e, nem-e ez a hír, nem tudjuk, a szultán azonban hitelt adott a besugóknak és valóságos razzia-t tartatott a tiszték közt. Szejkot tábornagy, a Jildiz-palota csapatainak parancsnoka s Cserkesz Mehmed, a szultán hadsegége tegnap éjjel Konstantinápolyban Pszamzie külvárosában sok tisztet letartóztatott. A tiszteket a Jildiz-palotába kísérték, a szultán színe elé.

Földet és szabadságot!

Budapest, augusztus 22.

Zivataros felhők usznak a szármáta síkságok felett: megmozdult az egész orosz parasztság s kaszával, hadaróval, puskával fegyverkezve a földesuraira tör, odaszegi mellett a katonák sortüzének s proklamálja itt is, ott is s egyre sürűbben a forradalmat. Hozzánk persze a szigorú orosz cenzura nem igen bocsájt hírt erről a forradalmi mozgalomról, amelynek viharos homályába egy-egy riktó, véres foltot füst egy-egy gyilkos merénylet epizódja. A merényletek nem mennek Oroszországban újságzásba, de a parasztlázongásokról érkező gyér hírek is méltán

keltik fel bennünk a kérdést, hogy minő rejtélyes kezek mozgathatták meg ily hírtelenül s ily egyöntetűen azt az orosz parasztnépet, amelynek jellemvonásai mi leginkább a békés, csöndes fatalizmust ismerjük s amelynek csekély kezdeményező ereje, maradjak hajlandósága, türelme és tudatlansága közismeretű. Vajjon ki rázta fel eszenvedő páriák millióit egykedvűségükből, ki gyújthatott bennük forradalmi hevet, szabadságszomjat?

Egy genfi folyóirat, a *Russie Révolutionnaire*, amelyet Svájcha menekült szabadlélvi és forradalmár oroszok szerkesztenek, felvilágosít bennünket e mozgalom eredetéről és természetéről.

A mozgalom szíói — mondja az idézett folyóirat — az oroszországi parasztek forradalmi egyesületei. Minden parasztaegyesület ezek a forradalmi egyesületek a forrásai az egész birodalomban; szervezetük egységes és kitűnő; s a legjobb orosz koponyák fáradoznak rajta, hogy működésüknek a sikere, ha lassu is, de biztos legyen.

Az orosz parasztek egész a legújabb korig nem törődtek semmit a politikával s a forradalom hívei sem törődtek a paraszttal. A forradalmi mozgalom, bármily nagyra nőtt is, nem volt gyökere a népben, mely nem tudott semmiről s nem érdekldött semmi iránt, még a nihilizmus iránt sem. A parasztság ébredése csak 1889-ben kezdődött; ebben az esztendőben a birodalom közepén néhány kormányzóságban Keresztynszkija Bratetva (Keresztény Testvérség) címmel titkos egyesületek alakultak, amelyek azonban nem igen tudták maguk sem, hogy mit akarnak, tanácsért a külföldi forradalmi szocialistákhoz fordultak, akik aztán el is látták őket tanácsal és programmal. A szocialisták nemzetközi szervezete két orosz szocialista újságíróra, az akkor Párisban élt Oleninre és Krasznopolszkira biza az orosz parasztek szervezését s a két újságíró csakhamar megalapította az Orosz Forradalmi Agrár Ligát. A paraszti Testvériségek ezek a Ligának a főkéjai. A Liga igazgatói, akik mintegy huszan vannak, mind külföldre menekült oroszok; jó részben szocialisták, de van közöttük anarchista is.

Ez az igazgatóság, amely évről-évre más-más városban székel, az idén jüzetes vállalatot indított. A vállalatból eddig kilenc jüzet jelent meg s e kilenc füzetből eddig tíz métermázsányt sikerült a Ligának Oroszországba becsempészni s a paraszti Testvériségek között szétosztani. A kilenc füzet címe a következő:

1. Érdekes kérdés a forradalom mibenlétéről.
2. Hogy intézi egy miniszter a parasztek dolgát.
3. Hogyan küzdenek a magyarországi parasztek a jogaikért s milyen eredményzel.
4. Paraszti-egyesületek Sziciliában.
5. Tanulmányok az orosz történelemből.
6. Értekezés a termőföldről.
7. Le a rendőrséggel!
8. A cár akarata — meg a nép akarata!
9. Az éh-inség és az arisztokrácia.

ön egyre simitgatta nekem az élet utját, még hozományt is adott nekem, mert gazdag, hatalmas lett, én pedig szegény voltam. Látja, mindezt nem lehet elmondani Georgesnak!

Rambert: Miért ne lehetne? Ő megértene bennünket...

André: Ki tudja? Mind a ketten rászedtük, mivel nem vagyok az a törvényes, gazdag leány, akinek ő gondolt, mikor feleségül vettl! Miért kockáztassuk ezt a kísérletet, mikor erre semmi komolyab ok nem kényszerít? Még elég időnk lesz mindennek a bevallására akkor, ha gyanuja támad ellentük.

Rambert: Talán igaz a van!

André: Kétségtelenül! Az évek boldogan és nyugalmasan folynak és az elmúlt dolgok elmosódnak, összezugsorodnak és elenyésznek a feledésben. Ne rontsuk el a jelent. Van valami édes kettőnk titkában, abban a varázsban, hogy csak mi tudjuk, hogy testvérek vagyunk és mégis szerelmeseknek tartanak bennünket. Hogy pré-dára adjuk a történetünket? Vajjon mit szólnának mindazok, akik most marnak bennünket?

Rambert: „Se non e vero, e ben trovato...”

André: Bizonyára! Nem hinnének benne. Micsoda előnyünk maradna akkor?

Rambert: Ugy van! Eljűk tehát világunkat, mint ahogy az élvezés emberei mondják, s néz-zük meg inkább ezt a szép képet itt köröskörül. Nem elragadó ez az alkonyat? Ez ezek a hegyek! Mintha csak vér és arany öntené el őket! Milyen szép is a természet!...

André: Igen, ha különválasztjuk az emberektől. Ugy-e?...

(A parknak egyik elhagyott zugából Deguerny jön elő, aki már lelőrája várja erre az alkalmat és odamegy a já-tékozóból jövő La Brettehez.)

Deguerny (krétafésér arccal, de uralkodva magán): Eppen kerestelek, beszélni akarok veled.

La Brette (elképedve Deguerny hangja miatt): Velem? Mi történt?

Deguerny: Kévéssel ezéltél és mögött a bokor

mögött haladtam el, mikor meghallottam, hogy körülbelül tíz ember előtt, akik ott ültek veled, így szóltál: „A szép Deguernyné, Rambert szeretője!...”

La Brette (akadovva): Tölem hallottad?

Deguerny: Ne tagadd, La Brette (Fenyegedőn, fagyos hangon): Vagy gyalázatoság az, amit mondtál s akkor elégtételt fogsz adni nekem. Vagy pedig olyan nyilvánvaló a dolog, s az a mondas olyan közkeletű, hogy te, barátom, csak ismételted, a nélkül, hogy csak számot adtal volna magadnak arról, hogy micsoda gyávaságot követsz el. Ebben az esetben nem vonlak felelősségre. Magad itélzs majd magad fölött!...

La Brette (zavartan): De hallgass hát meg!

Deguerny: Semmit sem akarok hallani! Vagy az egyik eset áll, vagy a másik. Láthatod, hogy egészen nyugodt vagyok és eszküszöm neked, hogy senkinek sem lesz szenvedni valója rajtam kívül attól, amit nekem mondani fogsz. Teljesen szabadon és nyíltan szólhatsz hát!

La Brette (magában): Micsoda komédiát játszik ez itt előttem?

Deguerny (fenyegedőn): Akarsz-e felelni? Te találtad azt ki?

La Brette: Őszintén szólva, olyan helyzetbe hozol... Igaz, figyelen voltam, bárquy voltam! De hiszen tudod, hogy van az: a világ beszél, az ember könnyelműen utána fecseg, a nélkül, hogy valami rosszat gondolna és olyan dolgokat ismétél, amiket másoktól hallott... Deguerny (elhalványulva): Tehát azt mondják, hogy Deguernyné Rambert szeretője? Ezt mondják?

La Brette (gyáván): Hiszen magam is vádolható a többiekkel! Nos hát igen, igaz, mondják!...

Deguerny (összerezzenve): Régóta?

La Brette: Meglehetősen régóta...

Deguerny: Nagyon régóta?

La Brette: Rambert sok év óta barátja a házatoknak. Mindig nagyon családiasan látták együtt Andrével, még lánykorában is... Deguerny: És ez elég annak a megállapítására, hogy a szeretője volt, még mielőtt én a férje

ltem volna? Valld be, amit tudsz, csak vallj be mindent!...

La Brette: Mit akarsz, a világ oly rossz! Az ember nem akadályozhatja meg...

Deguerny: Tehát igaz? De akármint legyen is igaz, sejtem, kitalálom, hogy engem olyasféle alkalmazkodó férjnek tartanak, akinek a hallgatását kegyekkel és előléptetésekkel jutalmazták. Nos, csak rajta, ha már egyszer belefogtál! Ugy-e, így van? Nem felelsz? Természetesen, a dolog egészen tiszta! Olyan tiszta, hogy nekem csak akármelyik utamba kerülő párisit kell megkérdem, hogy ezt a választ kapjam: „Deguernyné — Rambert szeretője!...” Ez az általános vélemény, el van döntve, ez semmi vitát nem tőr...

La Brette (hogy valamit mondjon): Nagyon messzire megy!

Deguerny: Nagyon messzire? Hát majd megkérdem ezeket az embereket. (Megpillantva de Lyeuset, akit ismer): Pardon, uram...

La Brette (visszatartja): Ne; ne!...

Deguerny: Látod, előre tudod a választ! Bármelyik itteni járókelőnek a választát! De végre is, te, aki Párisban minden pillanatban magad előtt láttál engem és Andréét és Rambertet — mit gondoltál te én felőlem?

La Brette (együgyien): Hitemre, én is azt hittem, hogy mindent tudsz... Es azt gondoltam magamban: Vagy biztos, hogy semmi sincs közöttük; vagy pedig beleéli magát a dologba, mint a többi férj... Deguerny (fájdalmasan felkacag, mint az olyan lélek, aki meg akar törni): Ah, te ugyan jól ismeresz! Igazán, már régóta beleélttem magamat! Csak a vallomásra akartalak rábírn!

La Brette (zavartan néz rá, majd mikor látja, hogy jegyzőkönyvéből egy levelet szakít ki): Mit akarsz?

Deguerny (teljes önralkodással): Csak egy kis tréfa, meglepetés... Sokkal jobb, ha nevetünk, mintha felizgatjuk magunkat! (Tr.) Ezt a kis levelet majd elviszed a feleségemnek, ma este. Ebédre még nem leszek otthon.

La Brette: Hova mégy?

Az Agrár-liga eszméi rohamosan terjednek, annyira, hogy a forradalomért lelkesülő orosz parasztok már nem is térnek el a Liga szervezetében. Ha tulajdonos nagy a szervezet: nehéz a titoktartást a füzetek terjesztése. Ezt már tapasztalásból tudják az oroszok s ezért a Liga mellett már új forradalmi szervezetet is alapítottak *Forradalmi Szociálistápartú Paraszti Uniója* címmel, amelyet rövidesen csak *Uniónak* neveznek. Ez az egyesület mindenben karöltve jár el a *Ligával*, csak hogy míg a Liga jobbára gazdasági, addig az Unió egyszersmind politikai forradalomra is készül.

Ime az Unió programja: 1. A föld szocializálása. 2. A paraszti körben mindenféle titkos egyesülésnek a pártolása és támogatása. 3. A nép politikai felszabadítása. 4. Önkormányzás minden fokon, a községtől kezdve az államig, általános szavazati jogai, s a szabad, demokrata államok minden attribútumával.

Az Unió jelszava: *Földet és szabadságot!*

HIREK

Budapest, augusztus 22.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Augusztus 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** *Mária Annunciata és Erzsébet* főhercegnők ma Gmundenbe érkeztek. — *Vosits* Károly székesfehérvári tanácsnok Abbáziából visszazérkezett a fővárosba és a jövő kedden átveszi ügyosztályi vezetőiését. — *Ruttkai Ráth* Péter udvari tanácsos, a kassa-oderbergi vasút-társaság vezérigazgatója, szabadságát megkezdte és elutazott a fővárosból. Távolléte alatt a vezérigazgatói teendőket *Falk* Henrik helyettes vezérigazgató végzi.

— **A király a pólai gyakorlatokon.** Pólából jelenik, hogy az admirálisához érkezett hivatalos értesítés szerint a király szeptember 1-én érkezik oda különvontat és még aznap este nagy fogadás lesz a tengerészeti parancsnokság palotájában. A király a *Miramar* yachton fog lakni, amelyet erre az alkalomra pompásan berendeztek. A király a yachton több udvari ebédet fog adni. A pólai gyakorlatokon *Ferenc Ferdinánd trónörökös* is részt fog venni, aki báró *Beck* vezérkari főnök kíséretében a *Miramar*-yachton fog *Triest*-ből Pólába utazni.

— **Menelik Európában.** Makonnen rász hosszabb franciaországi tartózkodás után, ma Marseilleből hazatutott Abessziniába. Makonnen kijelentette hogy *Menelik* császár a jövő évben *Párisba* jön.

Dequerny: A tóra, csónakázni akarok ...

La Brette: Most és egyedül?

Dequerny: Eppen egyedül. Este a vizen ... ezt nagyon szeretem, hogy a gondolataim kissé felfrissítem ... *(Összehajtogatja a levelet és odaadja La Brette-nek.)* Itt van, majd odaadod, de csak tíz órák, a meglepetés végett. Hiszen érted ... Jó éjszakát! *(Elűnik.)*

(Még a megszűlt idő előtt, de már meglehetősen későn *La Brette* fölkeresi *André*t és *Rambert*-et, akik tele vannak aggodalommal *Dequerny* megmagyarázhatatlan kimaradás miatt.)

La Brette (átnyujtva *André*-nek a levelet): **A férjédtől!** ...

André (megrémlve): Hogyan, levél? *(Felszalítja a levelet és olvassa.)* „*Drága André!* Mivel én olyan régóta *Rambert* kedvese ... *(Sikoltás szakad ki belőle, Rambert hozzárohan és hangosan együtt olvassa vele.)* „*Mikor ezeket a sorokat átnyujtják önnek, akkor már hiába keresnek engem. Odamegyek, ahol senkimen fog rám találni. Nem akartam önt viszontlátni, mert sokkal jobban szeretem, mert én, ki az ön hazugságát sohasem sejtettem, félek attól, hogy a bizonyítékok ellenére is hinnék a mentegőtözséneknél. Amennyiben önként tűnök el, jóváteszem multamat a nyilvánosság előtt és alkalmat adok önnek arra, hogy magad is jóvátegye. Köszönöm a boldogság illuzióját, amelyben ön részesített; ... és mivel már nem leszek életben, hogy szenvedjek, azért megbocsátok önnek ...*

(Megsemmisülten a váratlan tragédián, minden tagjukban reszketve a testvérek egymásra néznek némán. Aztán, a nélkül, hogy csak egyetlen szót is szólhatnának, egymásra borulnak.)

La Brette (elképedve, s tájékozatlanságában egyebet sem tudván föltenni, mint aljasságot, magában): *Na, ezek aztán szemérmelenek! (Kisurranna, hogy a nagy újságot tovább vigye):* Aztán olje meg magát valaki a nőkért! ...

— **A német trónörökös Magyarországon.** Bécsi tudósítónk jelenti telefonon, hogy a német trónörökös *Ferenc József* király meghívására el fog jönni a magyarországi nagy hadgyakorlatokra. A trónörökös szeptember 10-én utazik el *Berlinből* és délután 4 órákig fog *Sasvárra* érkezni. Királyunk, aki félórával előbb érkezik *Bécsből* *Sasvárra*, a pályaudvaron fogja üdvözölni a német trónörökösöt és elkíséri szállására a sasvári kastélyba. Diszszolgálata gróf *Auersperg* *Károly* lovassági tábornokot, a jaroslavi hadosztályparancsnokot és *Veigl* ezredet, a német trónörökös nevét viselő huszárezred parancsnokát rendelték királyunk vendége mellé. *Bilow* őrnagy, bécsi német katonai attasé, *Oderberg* a trónörökös élébe utazik s ott csatlakozik a kíséretéhez. A trónörökös szeptember 16-án délben utazik vissza *Berlinbe*.

— **Krisztina királyné Párisban.** A francia fővárosból jelentik, hogy *Krisztina* spanyol királyné — hazamenet — ma reggel odaérkezett. A pályaudvaron a spanyol nagykövetség tagjai, *Delcassé* külügyminiszter és a köztársasági elnök képviselője fogadták. A királyné vasárnap délben utazik tovább *Madridba*.

— **A herceggímás Esztergomban.** *Vaszary* *Kolos* herceggímás tegnap *Esztergomba* érkezett s mivel jövetelét előre nem tudatta, fogadtatás nem volt. Ma a hatóságok fejei tisztelgették nála. A herceggímás, aki jó színben van, két hétig marad *Esztergomban*.

— **Margit Zsófia hercegnő betegsége.** *Gmunden*-ből táviratozzák: Ma délelőtt tíz órák *Dr. Braun* bécsi orvosnár veszedelmes operációt végzett *Margit Zsófia* württembergi hercegnőn. Az operáció tartama alatt a hercegnő családtagjai a házi kápolnában jelen voltak egy csendes misén. Az orvosok véleménye szerint az operáció, amely egy vérdaganat tegnap megfigyelt növekedése folytán vált szükségessé, kitűnően sikerült.

— **Elfogott olasz árulók.** *Speziában* a carabinieri két munkást tartóztattak le, akik rá akartak hogy tengerészeti hivatalnokot venni, hogy a francia kormány számára az *arendé* tervét 50.000 líráért eladja. A két áruló neve *Steno Valentini* és *Umberto Pistagno*.

— **Új pénzügyi tanácsos.** A pénzügyminiszter a pozsonyi pénzügyigazgatósághoz *Mauks* *Endre* címzetes pénzügyi tanácsost, pénzügyi tanácsosa és igazgatóhelyettesé véglegesen minőségben kinevezte.

— **A ferencendiek új házifőnöke.** A belvárosi ferencendiek házifőnöke, *P. Mészáros Kálmán* az utóbbi időben gyakrabban betegeskedett s kérte, hogy mentésék föl állásától. A káptalan teljesítette kéremét és *Mészáros* visszavonult az esztergomi ferencendiek zárdájába. A házifőnök távozásán ezer és ezer szegény sajnálkozik, akiknek éveken keresztül atyai pártfogója volt. Helyét *P. Horváth Justin* rendtanácsossal töltötték be.

— **A délmagyarországi tanítóok gyűlése.** Tegnap este érkezett *Verseczre* a délmagyarországi megyék tanítótsága, hogy ma és holnap megtartsák a *Délmagyarországi Tanító-egylet XXXVI. évi* közgyűlését. Délelőtt fogadták a *Nagy-Becskerek* felől, délután pedig a *Temesvár, Pancsova, Bázias* és *Lugos* felől érkezett tanítótságot. Este a díszesen kivilágított városkertben ismerkedési est volt, amelyen megjelentek a város notabilitásai, valamint a *verseczy* kiállítás vezetői is. A nagygyűlés ma kezdődött.

Reggel 8 órák ünnepélyes istentisztelet volt a *verseczy* róm. kath. plébánia-templomban. Délelőtt 9 órák a *Gülicmann*-szállóda nagyteremben *Molnár József* egyleti alelnök és elnökhelyettes tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. *Györgyevits* *János* székeskeri igazgató tartott először értekezést az állami népoktatásról. Ezután az ifjúsági egyesületekről értekezett *Kaufmann* *István* bégaszentgyörgyi községi iskolai igazgató. A sahszerű tanítóképzés és képesítésről *Dold* *István* nagybecskereki községi iskolai tanító értekezett. Az ifjúság erkölcsi életének megvédéséről két előadó is szólott. *Seepf* *Lajos* felsőmuzslyai állami tanító és *Schmidt* *Antal* istvánföldi iskolai igazgató. A gyűlés megköszönte *Wlassics* *Gyula* miniszternek, hogy az ifjúsági egyletek szervezésével módot nyertek az ifjúság erkölcsi védelmére. A tanítói fűzetek rendezéséről *Merő* *Dániel* temesvár-gyárvárosi községi iskolai tanító értekezett. Végül a népokolai nyelvtan tanításáról *Lukács* *Ferenc* temesvári községi tanító megszívlelendő dolgokat mondott.

A nagygyűlés előtt kora reggel ülésezett a gazdasági ismétlésközi szakosztály a városnáz nagyteremben. Déliben a *Milleker*-szállódaiban nagy közebéd volt. Déliben az óvodai szakosztály ülészet az *Orbán*-utcai óvóépületben. A nagygyűlés tagjai déliben az ipari és mezőgazdasági kiállítást tekintették meg.

A gyűlést holnap folytatják és holnapután 800 tanító az *Aldunához* utazik. Érdekes összejövetelt tartottak azok a veterán tanítók, kik 36 évvel ezelőt az egyület megalapították. Az elhunytakért tartott istentisztelet után elhatározták, hogy ezentul minden esztendőben összejönnek.

— **Iskolaorvosi tanfolyam.** A budapesti tudományegyetem orvosi karán ez év őszén szeptember 15-ikétől december 15-ikéig tart az iskolaorvosi és

egészségtani tanári tanfolyam. Oklevéllel bíró orvosok szeptember 5-ikéig jelentkezhetnek *dr. Bókay* *Árpád*-nál, az orvosi kar dékánjánál. Ha husz diplomás orvos nem jelentkezik, abban az esetben szigorló orvosokat is felvéznek a tanfolyamra.

— **Kossuth-ünnep.** A főváros polgáraiból alakult rendező bizottság, ma este 8 órák *Lakatos* *Miklós* elnöklése mellett a Sas kőr helyiségeiben értekezletet tartott. Az értekezlet elején *Frenkel* *titkár* ielolvasta azt az átiratot, amelyet a bizottság ma küldött meg *Halmos* *János* polgármesternek, kérve, hogy a *Kossuth*-mauzoleum alapkövének ünnepies letételét ne délelőt, hanem az első megbeszélés szerint déliben tartsa meg a főváros, hogy a polgárság is részt vehessen és a polgárság által rendezett ünnepély keretében beilleszthető legyen. Ezután *Mezey* *Péter* és *Pallay* *Sándor* tettek jelentést. *Lakatos* *Miklós* a debreczeni 48-as honvéd egylet tizenhárom küldöttének ellátását magára vállalta s kérte, hogy a bizottság tagjai és a főváros polgárai, kiknek módjukban áll, a *Budapestre* feliranduló 48-as agg honvédeket fogadják magukhoz arra a két-három napra s ezt a szándékukat jelentsék be *Mezey* *Péter* albizottsági elnöknel. (Museum-körút 35. sz.) Elhatározta az értekezlet, hogy felkéri a gyárosok országos szövetségét, hogy határozzák el szeptember 19-én az általános munkaszünetet. Ezután *Taksonyi* *József* tett jelentést a szobor-bizottság működéséről. Határozatiilag kimondták hogy felkéri a Nemzeti Kaszinó, az Országos Kaszinó, a Lipótvárosi Kaszinó elnökségeit, hogy költségeinek gyűjtést tagjaik között a Kossuth-ünnep rendezésének ledezésére, azonkívül a főváros törvényhatóságát is megkeresik e célból.

— **Lenau halála napján.** Még nem hervadott el a virág *Lenau* sirján, összehordva századik születése napján és megint a magyarországi német költőről kell szólni az emlékezősnek. Ma van 52. évfordulója *Lenau* halála napjának. 1850. augusztus 22-kén reggel 6 órák hunyt el *Lenau* a felső-döblingi tébolydában, ugyanott, ahol néhány évvel később nagy *Széchenyink* zárta le örökre látónki szemeit. Míg egesz életét volt, sohasem akarta meglátogatni a költő ezt az intézetet és *dr. Görgen* igazgatónak, aki ismételtlen meghívta lakásába, így válaszolt:

— Dehogy megyek! Talán ugysis megkaptok még elég korán engem!

A sorsát oly világosan megjsejtő poeta jóslata nem sokára beteljesedett. 1847. május 15-ikén a *Wimenthal*-féle intézetből *Döblingbe* vitték a költőt, akinek elméje akkor már teljesen elborult. 1850 augusztus 21-ikén déliben *Schurz* *nevű* sógora, aki *Weidlingben* lakott, arról értesült, hogy sógora utolsó óráit éli; feleségével és három gyermekével *Döblingbe* sietett és mikor sirva megérkeztek, egy elmezavarodott lelkész, aki *Lenau* szobája mellett lakott, rájuk szólt:

— Ugyan ne sirjanak! Hiszen nem fog meghalni.

Schurz a haldokló mellett virrasztott és lezárta jobbszemét, *dr. Benesch* orvos a balszemét, amikor beállt a katasztrófa. *Lenau* *Weidlingben* azon a helyen temették el, amelyet maga választott ki magának örök nyugóhelyül. A koporsóra rávészték a *Niemsch* *v. Strehlenau* nemzetség megfordított címerét; ő volt családjának utolsó és legnagyobb sarjadéka. Egy évvel később családja díszes gránitoszlopot emeltetett hamvai fölé, a költő bronz-mellszobrával és e fölirással: *Lenau*.

— **Ünnepes egy osepkköbarlangban.** A szeptember-házi híres osepkköbarlang látogatóinak száma e hó 14-én érte el a 25,000-et a barlang felfedezése, vagyis 1882 óta. Ezt az eseményt azzal tette emlékezetessé a barlangi fűrdőigazgatóság, hogy a villatulajdonosokat és fűrdővendégeket meghívta a barlang díjtalan látogatására. A meghívásra mintegy 60 személy ment ki a barlangba vig zenező mellett. A barlang egyik legszebb pontján, az ugynevezett díszteremben megállott a menet, a közönség oigányzene mellett elénekelt a *Hymnust*, utána pedig *Noss* *Gusztáv* tanár lelkes beszédet mondott, amelyben kegyeletesen megemlékezett a barlang felfedezéséről, *Busz* *Gyuláról*, *Britz* *Jánosról*, *Verbovcsky* *Imréről*, *Kaltstein* *Agostonról* és különösen *Weber* *Samu* szeptember-házi ág. ev. esperesről, akik osodával határos munkát végeztek, míg a barlangot felkutatták és járhatóvá tették. A lendületes beszéd után a társaság folytatja a természetű szépségeiben bővelkedő barlang meglátogatását, ezután pedig az igazgatóság sörrel vendégelte meg a társaságot.

— **Kézrekerített ékszeroltvány.** Veszedelmes és régóta kőrözött ékszeroltványt sikerült ma kézrekeríteni a manheimi rendőrségnek. A chicagói rendőrség értesítése következtében tartóztatták le a tolvajt, aki legutóbb 80.000 márkát érő ékszereket lopott.

— **Dadogók vizsgálja.** A Skultély *Lajos* tanár vezetése alatt levő dadogók gyógyító tanfolyamának vizsgálja hétón lovó hó 25-ikén d. e. 10 órák lesz a piaristák főgimnáziumának Kötő-utcai bejáratánál levő I/B. osztályban. A vizgán az érdeklődőket szívesen látják.

— **Vasutasok kollegialitása.** A kartársi szeretetnek igen szép tanujelét adta nemrégiben az osztrák államvasutak néhány mozdonyvezetője Pilsenben (Csehország), ami annál is inkább érdemes a följegyzésre, mert egy szerencsétlenül járt magyar társukkal szemben tanusították. *Kalinka* József kisczelli mozdonyvezetőt gyomor-baja miatt szabadságra, hogy Karlsbadban ke-ressen enyhülést. Előhaladott betegsége azonban annyira elgyöngyített, hogy csak Pilsenig jut-hatott, itt hírtelen rosszul lett, kizállott és az állomásfőnöknél jelentkezett, hogy egy kissé megpihenhessen. A rövid időre tervezett pihenés-ből azonban örök pihenés lett, mert még aznap este — távol hazájától, nejétől és öt gyermeké-től — kizvenedett. Mikor erről a mozdonyve-zető értesültek, mindent elkövettek, hogy szerenc-sétlenül járt társukkal szemben a kegyelet adó-ját minél szebben róhassák le. Értesítették az el-hunytak Kaposvárt lakó özvegyét, ezt megér-kezték minden szükségesekkel ellátták, az el-hunytak saját költségükön gyönyörű temetést rendeztek, koporsóját szép koszorúkkal borították el és emberbaráti ténykedésüket még azzal is te-tőzték, hogy csinos sírkövet állítottak, a virágok-kal beültetett sírnak fényképét hat példányban az özvegy és az öt nevetlen árvának megkü-ldötték.

— **Fegyelmi ügyek.** Nagybecskerekéről távirato-zák: *Torontálmegeye* közigazgatási bizottságának fe-gyelmi választmánya a mai napon *Dellimánics* alispán elnöksége alatt tartott ülésén *Szavis* Gerő volt anta-lvári főszolgabíró 1000 korona pénzbüntetésre, *Fajtár* Jenő volt alibunári főszolgabíró hivatalvesztésre és *Jablonszky* Miklós volt pancsovai főszolgabíró 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Pánszláv szemtelenség.** A pánszlávok fő-lapja, a *Narodnie Noviny* most közli a szövegét annak az üdvözlő táviratnak, amelyet a *Tót Muzeumi-Egyesület* és a *Zsivena-nőegyesület* közgyűlése alkalmá-ból összesereglett tótok *Strossmayer* püspöknek küld-tek hatvan éves doktorsága alkalmából. Ezt a távira-tot állítólag nem kapta meg a püspök, mivel *Budapest*en lefogalták a nem tövőbbították. A távirat ekképpen szó-lt:

Strossmayer J. Gy. püspök ő excellenciájá-nak *Rogatec* (Stájerország). Doktori gyémánt-juvelennához a Tót Muzeumi Egyesület és a *Zsivena-nőegyesület* közgyűlése alkalmából *Túr-óc-Szent-Mártonban* összegyűltek önének, mint *meccenasuknak, nagy szívének* és nagy egyházteje-delemnek legmelegebb üdvözlőiket és hódolatu-kat küldik. Eljén a nagy *délszláv püspök* sok és boldog esztendődig. *Francisci* János.

Megjegyzendő, hogy a *Strossmayer* püspököt ünneplő és üdvözlő *Francisci* János *jóspánhelytartói nyugdíjat* húz a magyar állampénztárból, még pedig olyan nyugdíjat, amely kegyeleményér, mert az az ember az osztrák abszolút kormány volt a szolgá-jára. A hazaáruló tünnetét tehát ebben az esetben még hitvány hálatlanság is tetézi.

— **Botha Brüsszelben.** Páratlan lelkesé-déssel fogadta Brüsszel városa a falai közé *Bothát*, a boerok volt fővezérét. A flamandok ősi szabadságszeretete impozáns módon nyilatkozott meg s gyönyörű ovációt rendezett a szabadság hőseinek. A fogadás fénypontja az a jelenet volt, amikor *Botha* gyermekei a nép szemelátára és a nép körében üdvözölték atyjukat. Akkor volt a tün-tesítés láza, hogy egy pár angol lap jónak látta pedezni azt a hirt, hogy a belga kormány felszólította *Bothát*, hogy belga földön való tartó-zkodásának idejét rövidítse meg. A hírből azon-ban egy szó sem igaz, a boer fővezér maga cáfolta meg ezt a kacsat.

Brüsszelből ma utazott el *Mayer* Lukács özvegye, hogy egy gyógyfürdőben kurát használ-jon. *Mayer* Lukács holttettést Hollandián át *Trans-vaalba* fogják szállítani.

— **Szerencsétlenül járt turisták.** *Grindelwald*-ból jelentik. Két angol turista, a *Fearon-testvérek* ked-den két vezetővel *Grindelwald*-ból a *Wetterhornra* in-dultak és azóta eltűntek. Csütörtökön reggel 30 em-ber a keresésükre indult és nem messze a csuésóli *csakugyan* megtalálták az egyik *Fearont* és az egyik vezetőt. Mind a kettőt a *világban szította agyon*. Azt hi-zsík, hogy a másik két ember lezuhant.

— **Gyanús cigányok.** Tegnap este 9 órákor *Sztojka* József 25 éves cigány érkezett meg a keleti pályaudvarra egy igen szép cigányleánnyal, *Sztojka* Lórával. Alig léptek ki a vasúti kocsiból, a legény összeesett. A mentők a Rókus-kórházba vitték, ahol megállapították, hogy a gerincében egy 12 milliméteres golyótól eredő lövés van, a leány teste pedig tele van ütésekkel. Értesítették a rendőrséget, amely kihall-gatta a sebesülteket. A legény azt vallja, hogy *Tata* mellett, ésszen három szökő el akarta hurcolni a cigányleányt. Ő ellenszegült, amiből verekezés támadt és így kapták a sebesüléseket. A rendőrség nem hiszi a cigány vallomását. Az a valószínű, hogy lopni akartak és e közben rakták meg a cigányokat. A rendőrség *Sztojka* Lórit letartóztatta és folytatja a cigányok ellen a vizsgálatot. Bányhidán ugyanis egy

betörőt lőttek meg, aki elmenekült. Nincs kizárva, hogy ez a cigány a betörő.

— **Román esendőrök gassága.** Az alábbi buka-resti tudósítás a rabvalatásnak rettenetes módjáról számol be. A román esendőrök között is vannak a mocsai kollegiának elvtársai. Két román esendőr félholtra kinezott három embert, akiről több vélet-lenül kiderült, hogy teljesen ártatlan abban az éppen nem főbőnjáró vétségben, amelylyel őket vádolták. Riska község egy gazdájának a minap eltűnt két lova. A gazda jelentést tett a csendőrségen, amire megindult a nyomozás. A csendőrök hosszas kutatás után elfogták a stúnkai tanány két embert, akiket föl-tébb gyanusnak találtak. Ezek, ártatlanok lévén, vál-tig erőszítotték, hogy mit sem tudnak az egész dolog-ról, de a csendőrök embertelen módon megkínózták őket. A szerencsétlenek, hogy megsabaduljanak, végre is azt mondták, hogy a lopást alighanem egy *Froim* Calmanovici nevű szőlőbérli követte el. Ez az ember már hetven esztendős aggyastán, akit egész életében talpig becstelés embernek ismert az egész környék. Ez azonban nem gátolta meg a csendőröket abban, hogy elfogják és a leg-kegyetlenebb módon vallassák. Az alprelektus po-fozta és ököllel ütlegelte a tehetetlen öreg embert, akinek már csak két foga volt s azok is kibulltak az ökölcspapásktól. Calmanovici mégis szilárdul megmaradt állítása mellett, hogy ártatlan. A csend-őrök ekkor levittek a pincébe, levetkőztették, száját fölpeckelték, egész testét bedörzsölték sóval, azután egy hatalmas husánggal ütlegelni kezdték. Hiába volt minden brutalitás, Calmanovici nem vallotta be a lopást, amelyet nem követett el. A csendőrök végre is szabadon bocsátották, mert attól tartottak, hogy ott hal meg a kezük alatt. Alig vánszorgott el Calmano-voici, jött a vádaskodó gazda és jelentette, hogy pég-kerültek a lovak. Valahogyan kiszabadultak az istálló-ból és elköböröltek egy *Ratos* nevű gazda földjére, ahol sok kárt tettek a veteményben. Ratos azután behajtotta a földjén garázdázkodó idegen jószágot, jelentést tett a dologról, a lovakat pedig magánál tar-totta mindaddig, amíg gazdájuk az okozott kárt meg nem térítette.

— **Házasság.** *Kosinsky* Viktor, a csálai állami szőlőtelep igazgatója jolyó hó 28-án vezeti oltárhoz a ménési kápolnában *Tisztai* Lajos leányát, *Christát*.

— **Sima Ferenc honvégya.** Ilyen címen meg-jelent hírlinkre vonatkozóan teikértek bennünket a következő sorok közlésére:

Tisztelt szerkesztőség! Beesés lapjuk egy nagy-váradai újság nyomán azt írta, hogy én *Sima* Ferenc-nek, illetve a feleségének odaajándékoztam kassélyo-mat szőlővel és kertel együtt, jutalmul azért, hogy *Sima* Ferenc a síteri parcellázásnál érdekében buz-gólkodott. Ezennel kijelentem, hogy ebből a hírből egy betű sem igaz. Kiváló tisztelettel, *Budapest*en, 1902. augusztus 22-én, *Rohem* Nándor.

— **A gumbinens párbajhoz.** Berlinből távira-tozza tudósítónk, hogy annak a gumbinensi ezrednek parancsnoka, amelyben *Hildebrandt* főhadnagy szolgált s amelynek tisztikara *Hildebrandt* megkegyelmezte-tése után nagy ünneppel fogadta, makával tisztele meg és a vasúthoz kísérté diadalmenetben, ezred-parancsnak elítélte a tisztikar viselkedését és szigorú vizsgálatot rendelt el a kinos ügyben.

— **Háloszás.** *Makai* *Makay* Sándor magy. kir. joggyűi főtanácsos jolyó hó 21-én. életének 61 évében rövid szenvedés után meghalt. Temetése jolyó hó 23-án délután 1/5 órákor lesz a *Mária-utcai* kli-nika halottasházából.

Szenháromszáji idősb *Maqyar* Pál földbírtokos 48-as honvédtábornagy, ki Bem tábornok mellett küzdötté végig a szabadságharcot, jolyó hó 21-én 87 éves korában meghalt. Temetése 23-án 1/5 órákor lesz a *Bethlen-utca* 9. számú házból.

Özvegy *Ódor* Rudolfiné született *Wrchoneszky* Eleonóra, *Ódor* Rudolf miniszteri tanácsos özvegye 19-én, életének 75-ik évében meghalt. Temetése az I. kerületi *Hidegkúti-út* 77. szám alatti gyászaházból ma délután ment végbe. Az elhunytban *Schmeller* Alajos a Pesti Hazai Előb Takarékpénztár főtiszt-viselője anyósát gyászolja.

Nagy Dezso műegyetemi tanár sulyos vesztésé-ért. Egyetlen fia, dr. *Nagy* Béia magy. államvasúti mérnök tegnap 31 éves korában *Csabán* meghalt. A korán elhunyt fiatal mérnököt felesége, *Zirkelbach* Anna, két kis leánya és előkelő rokonság gyászolja. A Magyar Mérnök- és Építészegylet, melynek az el-hunyt tevékeny tagja volt, kitűzte a gyászlobogót és a temetésen képviselteti magát.

Kolozsvártott *Szent* István napján egy öreg hazafi, *maklái* *Vass* János hunyta le örökre szeméit 82 éves korában. Utolsó éveit a *Szent* Erzsébet-agg-menházban töltötte, mert se vagyona, se családja nem volt. Rajongó hazaszeretettel díszlette az aggyastán s egyik leikes alapítója volt az *Emkének*. Halálós ágyán is erre a nagy kulturegyesületre gondolt és azt az ohajtását fejezte ki, hogy az *Emke* adja ki elhunytáról a gyászjelentést. Az *Emke* direktoriuma teljesítette a derék hazafi utolsó ohajtását és gondos-kodott a megboldogult illó eitemeltetéséről, amely augusztus 21-ikén ment végbe a kolozsváriak nagy részvétel mellett.

Pillitz *Dávidné*, szül. *Schwartz* *Róza* asszony e hó 19-ikén *Veszprém*-ben 64 éves korában meghalt. A

boldogult urinót másnap a *veszprémi*ek mély rész-véte kísérté sírjába, tanúsága annak a nagy szeretet-nek és tiszteletnek, amely őt áldásos életében kör-nyezte. Férjén és nyolc gyermekén kívül nagyszámú rokonság gyászolja és velük sok szegény ember, akik közlőrl érezték a megboldogult matróna szívóóságát.

Holló *Róbert* zrágrbi gépészmérnök meghalt teg-nap 29 éves korában. Az elhunytban *Helischauer* *József* kaposvári főmérnök fiát gyászolja.

— **Asszony, mint rablózér.** A *London Daily Express*-nek egész rémregényt ír buka-resti tudósítója egy rablóbanda mőkődéséről, melyet *Moldovában*, *Jász-vásár* környékén már szétugrasztott, de kézzé még nem került a csendőrség. A bandának egy huszonkét éves, csinos, fiatal asszony a vezére. Egész falvakat meglámadtak, rendesen éjjel; a házbeliek kirabolák s aztán megkínózták, vagy meggyilkolták. A rablók vezére, a csinos fiatal asszony különösen remekelt a kinezások különféle nemek kieszelésében. A hatósá-gok a bandát 86 gyilkossággal, 198 egyéb erőszakos-sággal és 648 rablással vádolják. A női rablózér kézrekerítőjének tízezer frank jutalmat tűzött ki a ro-mán kormány.

— **Hamisított postautalványok.** A ma-gyar királyi posta- és távirat-számvevőség ma a kifizetett postautalványok fölülvizsgálásánál két hamisított utalványra akadt. A számvevőség őt osztálya foglalkozta a magyarországi postautal-ványok számadásainak megvizsgálásával, a VII. osztály a *Budapest*en kifizetett utalványok ellen-őrsését végzi. Itt jöttek a hamisítás nyomára s most fokozott éberséggel vizsgálják mindenütt az utalványokat, mert nincs kizárva, hogy ilyen hamisításokkal másutt is megkárosították a postakincstárt. A két hamisított utalványra a verseny-utcai postahivatal összesen 1400 koronát fizetett ki. A posta- és táviratigazgatóság az esetet ma este bejelentette a főkapitányságnál s a rendőrség részéről megindított nyomozásnak máris megvan az az eredménye, hogy az utalványok hamisítója és a manipuláció lefolyása ismeretes. A hamisító: *Beretka* *Gyula*, volt állomás elöljáró eltűnt a fővárosból s az országos körözését már elrendelték. *Beretka* a *kömlödi* postahivatal bé-lyegzőjét hamisította az utalványokra s értesítette egy a fővárosban lakó régi barátját, *Tóth* *Kál-mánt*, hogy pénzt küld a címére. Az utalványok címzése révén a rendőrség még ma este előállít-totta *Tóth* *Kálmánt*, aki vallomásaiban minden-képpen erősítette, hogy ő teljes jóhiszeműséggel járt el. *Beretka* ugyanis azt írta neki, hogy a felesége a napokban *Budapestre* megy s mivel az uton nem tudja biztonságban a pénzt, elküldi neki őrizetbe. Másnap aztán, hogy *Tóth* a pénzt fölvetve, megjelent lakásán *Beretka* a felesége nélkül. *Tóth* elismervény ellenében át is adta a pénzt *Beretkának*, aki erre mulatni hívta a ba-rátját. El is mentek néhány órára mulatni, aztán elváltak s azóta *Tóth* nem látta *Beretkát*. A ha-misítás ilyetlenül eladott lefolytában sok homály van. Nincs ugyanis *Tóth* *Kálmán* vallo-másával megvilágítva, hogy miképpen kézbesít-hette a posta a hamis bélyegzővel ellátott utal-ványokat, illetve, hogy mily módon juthattak ezek az utalványok a *kömlödi* irányból jövő pén-zes-utalványok közé. Ennek a részletnek a kideri-tése foglalkoztatja most a postakincstár admi-nisztrációját.

Az utalványok hamisítója *Beretka* *Gyula* a rendőri körözés szerint negyven éves, nős, *puszta-gyömrői* születési, hosszukás arcu, szőke, rövidre nyírott haju, tömött szakállas, magas, sovány ember.

— **Nagy tűz a fővárosban.** Veszelmes tűz pusztított ma reggel a fővárosban. A Király-utca 89. számú négyemeletes hatalmas bérház padlásán támadt a tűz, amely az egész tetőzetet elharmaszította. A ház özvegy *Orlay* *Sándorné* tulajdonosa, az ugynevezett *Orlay-udvar*. Három esztendővel ezelőtt építették fel a négyemeletes modern házat, amely a Király-utca 87. és 91. számú házak közé van épelve.

Ma reggel, kevéssel egyneked 8 óra után fojtó füstszag töltötte be az udvart. A házban lakó *Gutt-mann* *Mór* dalkereskedő lett először figyelme-sre a gyanús jelenségre. Kutatni kezdett, miközben észre-vette, hogy a tető *Isabella-utca* felé eső részéből omlik a füst. Nyomban figyelmeztette *Halász* *János* ház-mestert, aki a padlásra sietett megnézni, hol a vesze-delem, Ekkorra a lappangó tűz kitört a tetőn és ha-talmas lángnyelv csapott az ég felé. A házmaster a tűzoltóknak telefonált s gyors egyvásútánban érke-ztek meg a központi, V., VI., VII. és VIII. kerü-leti tűzörségek *Szcerbovsky* *Szanielő* főparancsnok, *Breuer* és *Blaschné* segédtisztiek vezetésével. A házban ekkorra már teljes volt a feloldulás. A megrádt lakók jajveszékelve menekültek. Egyik-másik lakó értékesebb holmiját batyba kötve men-tették ki a veszedelmes házból. Különösen a ne-gyedik emeleten lakók között volt nagy a riadalom, mert attól tartottak, hogy a tető vagy beszakad, vagy beég. A tűzoltók egy pillanat alatt leszereltek. Hatal-mos todlőrájukon bámulatos ügyességgel és gyors-sággal kuszák a tetőre, amelynek ekkor már több mint fele lángokban állott. Megszállották a szomszéd-os házak tetőit is és pár per muva öt irányból zúdították vizet a recsegve, ropogva égő tetőzetre. Csakhamar valóságos tűzeső borította el az udvart.

Égő gerendadarabok. szarásokok záporként hullottak alá úgy, hogy a ház lakói nagy veszedelemmel menekültek. Negyedóra alatt az egész tető körös-körül lángban állott és lehetetlen volt megmonteni a tetőt és a padlásokon elhelyezett holmit. Az utóan nagy tömeg verődött össze, amely teljesen megakasztotta a közlekedést. A rendőrlaktanyából egy szakasz lovas- és gyalogos rendőr vonult ki *Beniczky Tamás* és *Baksay* rendőrfelügyelők vezetésével. A rendőrség ideiglenesen kiköltöztette a negyedik emelet lakóit. Tíz órára már az egész tető és valamennyi padlás a bennlévő holmikkal teljesen elpusztult. Megrepedt a Király-utca 91. számú ház tüziala is és attól lehet félni, hogy a tűzfal ráomlik a 91. számú ház tetőjére. A tűz egy cseléd vallomása szerint Orlyáné padlásán keletkezett, valószínűleg az ott áthúzóó kéménytől.

A tűznek áldozata is van. *Sófai* örparanosok az Orozy-uton a tűzhöz vágatlo kocsiról leszuhant és a kerekek keresztül mentek a lábán. A szerencsétlen tüzoltó súlyos zúzódásaival az István-körhözba szállították.

Megölte apását. *Frey* Miksa vadkerti jegyző, aki régóta rossz viszonyban élt családjával, mert a megígért hozományt nem kapta meg, tegnapelőtt apóását egy vasbottal fejbeverte, úgy hogy az öreg rögtön meghalt. *Frey* apóának tegnapelőtt kellett volna átadnia a hozományt, de az fegyverrel fogadta *Freyt* és ekkor támadt közöttük a verekezés.

Carré örkuszában holnap szombaton, rendkívüli diszjutalom-előadás lesz *Carré* Kaica, az annyira kedvelt, jó hírnévnek örvendő iskolalovarnó javára. A jutalmazandó a legszebb számai, fogja ez alkalommal a közönségnek bemutatni s ez alkalomra bizonyára megteklik a cirkusz híveivel az ó mulatványainak kedvelőivel.

Cigányzene a Telefon Hírdőnőnél. Ma esti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előzetőknek a Telefon Hírdőnő. Nyolc órákor megszólal a Hírdőnő *riadója* s ki sem mozdulva othozól, pompás cigányzenészek hallhatnak az abomensek egészen 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az Emke-kávéházból közvetíti a Telefon Hírdőnő. E zenétvitelt azonban megszakítást szenved 8 óra 15 perekor, mikor a külföldi tőzdezárlatokat olvastatja fel a beszélő újság és fél 10-10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

Nyílt levél

tanuló fiatalságunkhoz.

Tegnap egy fiatal tanulókból álló küldöttség tisztelt meg látogatásával, melynek vezérszónoka ékes szónoklatban arra szólított fel, hogy a Kossuth születésnapjának százéves ünnepélyét, melyet a tanuló fiatalság diszünneppel készül üdvözölni, én is jelenjek meg.

En erre nem válaszoltam egyebet, mint hogy azon országos ünnepélyen, melynek programja egy illetékes rendezőbizottság által már meg van állapítva, mint a Petőfi-Társaság elnöke fogok megjelenni és abban résztvenni. Két helyen nem jelenhetek meg.

A küldöttség szónoka aztán felvilágosított, hogy a tanuló fiatalság nem az országos ünnepély napján, hanem hat nappal előbb, szeptember 13-án szándékozik Kossuth Lajos születésnapját megünnepelni.

En ezt a tervet képtelenségnek találok. Szétforgácsolni a nemzeti lelkesedés táborát nem szabad; de különösen tiltva van a tanuló fiatalságot elvonni a szeptember 19-iki nemzeti ünnepélytől, melyben annak, mint a rend értelmes fenntartójának, kiváló szerepe leand.

Mire való ez a szecesszio? Hat nappal a valódi születésnap előtt. Hisz' szeptember 13-án még azt sem tudták, hogy fiu lesz-e vagy leány, aki születni fog.

Mire való ez az előresietés? Ehhez én hozzá nem járulhatok. Hogy én szedjem le a tejjelét a nemzeti lelkesedésnek, egy héttel előbb, az ország notabilitásai, az országgyűlés tagjai, a megyék, városok küldöttségei, a vének, a bősök, a lelkes honleányok, az irodalom, a napisajtó hajnalkai elől! Hisz' engem ezért megköveznének s ez egyszer életemben méltán.

Azért szívrehatóan kérem ifju barátaimat, kiknek a szándéka bizonyára nemes és jó, hogy álljanak el ettől a tervüktől. Most úgy is távol van a fővárostól a tanulóiúság zöme, várják be a szeptembert, amikor mind felgyülekeznek s akkor tegyék fel a kérdést, hogy a tanuló fiatalság külön, mint testület rendezzen-e ünnepélyt egy héttel előbb a nagy hazafi születésnapjának emlékére, vagy pedig egész táborával seregelyen a haza összes küldöttségeihez, emelni a fényét, nagyszerűségét e nemzeti ünnepélynek?

Szíves üdvözléssel

Istenhegy, 1902. augusztus 21.

igaz hívők
Dr. Jókai Mór.

Gyávaság és vakmerőség.

Budapest, augusztus 22.

Három eset következik itt, amely nem függ össze egymással semmiképpen, de azért egy rubrikába tartozik. Ime:

Az egyik eset *Szokolozán* történt. Szent István-napján az istentisztelet végén a közönség az énekkarral együtt, orgonaszó mellett a *Himnusz*t kezdte énekelni. Alig hangzottak föl azonban az első ütemek, a város polgármestere és úrnője a tisztviselőket képpel fölugráltak és gyors lépésben eliramodtak a templomból, nagy és méltó megbotránkozásra az ünneplő közönségnek.

A másik eset az, hogy a *bethleni* református templomban, a király születésnapján ugyanis, orgonaszó mellett az osztrák néphimnusz, a *Gotteshalt* énekeltek. És jön a harmadik eset, a felháborító, a verlézió, amelyet el sem hinnék, ha a *Magyarország* nem írná le olyan határozottsággal, olyan részletességgel, ahogyan költött históriát ki nem merne nyomtatni senki és továbbá, ha az eset nem Horvátországban történt volna, ahol minden lehetséges. Nem kevesebbről van ugyanis szó, mint arról, hogy magyar királyi honvédtisztzabólátlan, durva módon merete szidalmazni a magyar nemzetet, valóságos lázítóbeszédet mondott az egész tisztikarnak és ezredesének jelenlétében, a nélkül, hogy ott nyomban is szóval is megfenyítették volna. A *M-g* így mondja el az esetet:

A napokban nagyobb honvédcsoapat volt összpontosítva Károlyvárosban. A gyakorlat befejeztével a tisztikar lakomára gyűlt össze a vendéglőben. Ejjél után *Türk* Ferenc, a zágrábi 25-iki honvédfőlegyezred főhadnagya egyszerre fölugrott az asztal közepére, s kardját kirántva, német nyelven és szentiori hangon a következőket mondotta:

— *Ti magyar kutyák, akik mindenüvé betolakodtok, mars a tereből kiéled.* Egy Isten van itt, az a horvát Isten; egy zászló, az a horvát zászló; egy nép, az a nagy és hatalmas horvát nép. Kiverlek benneteket innét, mint kiverlek annak idején őseink!

A terebren, ahol igen sok horvát polgár volt összegyűlve, ezekre a szavakra óriási létszámú, zivirozás és tapsolás tört ki. A jelenlévő magyar vasuti hivatalnokok, akik egy távolabbi asztalnál ültek, azon tanakodtak, hogy ezzel a minősíthetetlen támadással szemben mitévők legyenek. A honvédtisztek sorában is mozgás támadt, mert volt közöttük egypár alföldi születésű, magyar fiatalember. Ezek az urak felugrottak és — távozni akartak, de a jelenlévő ezredes, aki láthatólag nagy gyönyörűségét találta a *Türk* főhadnagya szereplésében, rájuk parancsolt, hogy maradjanak. Egy távolabbi nagy asztalnál közös hadseregbeli tisztiek mulattak, akiknek nagyon tetszett, hogy *Türk* főhadnagya ezredesének védnöksége alatt büntetlenül inzultálja a magyarokat, s tetszésüknek tapsokkal adtak kifejezést. A nekivadult *Türk* főhadnagya azonban egész váratlanul a távolabbi közönséghez fordult felé fordult, s kivont kardjával rájuk mutatva, oridította:

— *Abcw a kétfejű sas! Abcw a szarzsze!* *Abcw a közös hadsereg!* Gyávák, nagyon gyávák vagytok. Avagy elfeledtetek már *Königgrätzet* s a többi gyávaságokat? Kiféle veletek is, árulók! Egy Isten van itt, az a horvát Isten; egy zászló, az a horvát zászló; egy nép, az a nagy és hatalmas horvát nép. Kiverlek benneteket, mint kiverlek annak idején őseink!

Erre egy pillanattal néma csönd állott be. A közös tisztiek egy pillanattal fölugráltak és elhagyták a tereket. Másnap aztán megtették a följelentést *Türk* főhadnagya ellen, a közös hadsereg bántalmazásáért. Egyébert persze nem...

Nem tudjuk, minden részletében híven van-e elmondva az eset, nincs alkalmunk ellenőrizni és nem is vállalunk érte felelősséget. De ha csak egy tizedrésze igaz is, akkor is gyalázat, hogy megtörténhetett. És hogy megtörténhetett, annak az oka az afféle minden nemzeti öntudat nélkül valóóság, amilyenről a szokolozai magisztrátus és a bethleni református gyülekezet tett legújabb tanúságot. A szokolozai magisztrátus viselkedése gyáva nagyképűsködés — hiszen a *Himnusz* még csak nem is Kossuth-nóta — és ez kétszeres bűn azon az erősen ekzpónált vidéken. A bethleniek cselekedete pedig egyszerűen buta hiperlojalitás, de a legutóbbi fajtából. Az ilyen esetek szomoró bizonyítással a mi puhánytermészetünknek, amely felbátorít minden hitvány pánszlávot, horvátot, oláht, vadrcótot és bakszázt, hogy szemtelenedjék velük. Ami pedig a károlyvárosi esetet illeti, ahhoz ezek után kevés szavunk van. És ez a kevés sem a garázdálkodó főhadnagytól illeti. Ezzel az ordítózó tisztcsékével, aki akkor nyilván tőrészeg volt, nincs miért szidállanunk. Majd elveszi a büntetését, s az neki, reméljük, elég okulás lesz egész életére. Ellenben kérdezzük azt az ezredes, aki állítólag ott volt s állítólag szó nélkül túrta a magyar nemzet szidalmazását:

hogyan tudja összeegyeztetni ezt a viselkedését a honvéd-attila becsületével? Hogyan tudja összeegyeztetni hűségesküfjével, amely a magyar királyra szolt? És reméljük, hogy ha az ezredes erre a kérdésre nem tud teljesen kielégítő feleletet adni, akkor a honvédelmi miniszternek lesz gondja rá, hogy megtisztítsa ettől az urtól a magyar honvédséget.

Még valami

az eskütéri hidról.

A pillérekől kiltant, hogy még a hid szerkezetét sem bírják el.

A főmérnök: Hurrá! Kész a hid!

Asz almérnök: Ugy van. A hid kész.

A főmérnök: Budapest legújabb látínivalója: az egynyílású hid! Oh, ócsém, ha meggondolom, hogy ezt a hidat én csináltam...

Asz almérnök: Ön helyesen fejezte ki magát, főmérnök ur. Az eskütéri hid Budapest legújabb látínivalója.

A főmérnök: Mi van ezen különös?

Asz almérnök: Az, hogy látínivaló. A hid valóban csak látínivaló. De nekünk az lett volna köteleességünk, hogy Budapest legújabb látínivalóját csináljuk meg. Ez a hid pedig látínivaló, nem látínivaló.

A főmérnök (megdöbbenve): Ön örült?

Asz almérnök: Nem.

A főmérnök: Akkor miért tartja bajnak azt, hogy erre a hidra nem tanácsos rálépni?

Asz almérnök: Mert összedőlhet. Ha a pillérek magát a hidat nem bírják el, elég egy football-csoapat átvonulása, hogy bedőljön.

A főmérnök (a világ legtermészetesebb hangján):

Hát muszáj annak a football-csoapatnak az eskütéri hidon átmennie?

Asz almérnök: Nem.

A főmérnök: Hát muszáj bárkinek is azon a hidon átmennie? Avagy azt hiszi-e ön, botor rajzbarom, hogy az eskütéri hidra nézve be fogják hozni az átmenési kényszeret?

Asz almérnök: Nem. De...

A főmérnök: Itt nincs de. Aki félti az életét, ne menjen át a hidon. Az eskütéri hidon való átmenés fakultatív lesz, mint Bécsben a polgári házasság, óh Camembert-hűséggyal megáldott agyu léniá-özvér!

Asz almérnök: Hát akkor minek csinálták azt a hidat?

A főmérnök: Mert egynyílású, szerencsétlen!

Asz almérnök: Azért?

A főmérnök: Talán csak nem... de nem, ezt már igazán nem merem föltételezni önörl... csak nem hiszi, hogy ezt a hidat azért csináltuk, hogy átjárjanak rajta?

Asz almérnök (főléken): Eddig azt hittem.

A főmérnök: Szerencsétlen! Mért nem kérdezte meg mindjárt? Már rég fölvilágosítottam volna!

Asz almérnök: Ez már más.

A főmérnök: Ugy-e, kiabálták a mérnökök, hogy ez a probléma nehéz? Hát megmutattuk nekik, hogy nem nehéz. Készen van az egynyílású hid, csak éppen nem lehet átmenni rajta. De nem is ez volt a fő, mert átmenni lehet a másik három hidon, vagy propelleren. A fő az, hogy az egynyílású hid megvan.

Asz almérnök: De azt mondják, még rálépni se tanácsos...

A főmérnök (eldrándozva): Tanácsos?... Talán udvari tanácsos?... Ez kell nekem, öregem... Ah, ha méltóságos ur leszek!... Meg is érdemlem, higgye meg... mert — gondolja meg — egy hid állandó használatra épült, nem holmi átmeneti intézkedés...

Asz almérnök: Nem átmeneti? Lássá, ebben igaz van...

FŐVÁROS

(*) A helyettes tanítók és tanítónők. A főváros iskolágyébe *Bárczy* István tanácsos új rendet hozott be a jövő tanévtől kezdve. Ez az új rend megszünteti azt az állapotot, hogy egy iskoláéyben ötvenhatvan helyettes tanítót és tanítónőt alkalmazzon a város. Eddig ugyanis a segédtanítókat és segédtanítókat egy-egy iskolához osztották be. Ha abban az iskolában nem volt rá szükség, akkor az igazgató irodai dolgát végezte s nem tördőit azzal, hogy mi van a szomszéd iskolában. Ha a szomszéd iskolában egy tanító megbetegedett, egy helyettes küldte az osztályba. Az új rend szerint a segédtanítókat és segédtanítókat nem osztják be iskolákba, hanem valamennyinek minden reggel a Rökk Szilárd-utcai iskolában kell jelentkeznie. Az igazgatók, ha helyette van

KÜLÖNFÉLÉK

Bucsu.

Mikor először néztem szép szemedbe
És fogva tartám reszkető kezéd,
Majd elrepült az eskü önfelédten,
Hogy mindörökké a tiéd leszek,
Sirtam — üdvözlém boldogságomat.

És mikor sóvár vgyától égve tűzben,
Öleltem égő, szomjas testedet,
Ajkadról szívtam étető szerelmed,
Hívém, hogy mindörökké az enyém leszel,
Sirtam, féltve a boldogságomat.

S ma, hogy kábult agygal búcsut rebegtem:
„Ég Onnel” — csendült könnyeműn szavad,
Engedve csalfa, féktelen szérszélynek,
Esküdve, egyik sohasem leszünk...
Sirtam, — sirtattam boldogságomat.

Király Béla.

Fürdőélet az ó-korban.

Most, mikor az emberek nagy tömege szerte a világ minden pontján élvezi a fürdőzés örömeit, vagy bosszankodik a drága mulatság kellemetlenségein, talán érdekes lesz visszaugranunk néhány évezreddel a fürdők történetének ókorába.

A mythologikus világban a forrásoknak magas származást tulajdonítottak. Mindeniknek megvolt a maga istennője, a maga nimfája. Az orakulumok a gőzölgő források mellett tanyáztak. Herodotos szerint a lybiai oázison Jupiter temploma a forrás mellett állt. Delphiben is ott volt a Kassotis kútja és — mint Pausanias írja — Pythia gyakran a víz gőzétől kapta ihletét.

De a görögöknél még sem fejlődött ki a fürdőélet úgy, mint a rómaiaknál. Itt van például Bajae, amelynek világhírű emlékei vannak, hiszen e fürdő múltja és élete össze volt kötve Róma történetével. Fekvése nagyszerű. Közéleben van Cumae, a legrégebb város s az Avernus tava, ahol a pokol bejárása nyílt. Kihamvadt vulkánok és meleg források környékeztek Bajae-t, ahol az ó-kor nagy patriciusai egymásután építettek pompásabbnál pompásabb nyaralókat és mikor már nem volt elegendő szabad tér a szárazföldön, egyszerűen a tenger vizébe rakatták palotáik alapjait. Pomba, örökös zaj és nagyuri vétek fészke volt ez az ó-kori fürdőhely. Seneca panaszkodik egyik levelében, hogy nem tud nyugodni a fürdőző közönség folytonos zaja miatt. A többek között a következőket írja: „Már kora reggel halom a fürdővendégek lubikolását. Minden órában fürdenek, ujjongva laddáznak s nyögve forgatják a

súlyos óngolyókat. Itt próbálgatják az éneket, amott harsány hangon vitatkoznak s közbe egy-egy sivitás hangzik, jelölül annak, hogy tolvajt fogtak, aki valamelyik fürdőben lubikoló ember ruháját el akarta emelni. Az árusok éles hangon kínálgatják süteményeiket (a rómaiak ugyanis a fürdőben egyet-mást ettek is); a partokon örömtől és italtól mámoros emberek boldoganak; az erdők árnyékos lugasai a boldogok dalaitól visszahangzanak s a lucrini tó vizén fényesre festett koronákkal, rózsakoszorúkkal fűdött sajkák uszkálnak. E vízi kirándulások telvék örömmel és élvezettel, az egész fürdő pedig visszhangzik a sokféle játéktól és egyéb szórakozástól.” Altalában a komor Seneca úgy jellemzi Bajae-t, mint az örömmel és a jókedvnek, de egyuttal a bűnöknek is híres tanyáját.

Hát még a római nyilvános fürdők! Márvány-medencék, ezüstösövek, szobrok mindenütt. Agrippa, Titus és Nero közfürdőin kívül egész sereg magánfürdő hivatgatja az embereket. Es hogy milyenek voltak a méretei ezeknek a fürdőhelyiségeknek, azt el lehet képzelni, ha meggondoljuk, hogy Caracalla fürdői, amelyeket bizonyos meghatározott órában egyaránt megnyitottak a szenátorok és a nép használatára, ezerhatszáz márványtűléssel bírtak, a Diocletianéi pedig több mint háromezerrel. A falak mozaikkal voltak fedve s azokon gyönyörű rajzok és színműalkotások pompáztak. A víz ezüstösöveken át folyt az ezüst medencékbe, a melyekben a nép gyermeke is bátran fürdhetett egy kis rézpénzért. De ez a kényelem természetesen rossz hatással is volt az emberekre, amennyiben a meleg víztől kimerülten, nem egyszer órákig heverték a fürdők padlagaín és nagy buzgalommal gyakorolták magukat a borívás nemes sportjában.

Es ahova csak a rómaiak elhalottak, mindenütt fönmaradtak az ó fürdői kedvtelésük és pompájuk maradványai vagy emlékei. Így például a savoyai Aix, a provençei Aix, a pyrenei hegyek között fekvő Dax, Bagnères de Bigorre és de Luchon, a spanyol Albama és Caldas, a svájci és a Bécs melletti Baden, a német Wiesbaden, az angol Bath (Aquae Solis) s a mi meháiai Herkulesfürdők mind a rómaiakra emlékeztető maradványokkal dicsekedhetnek. Sőt a római „Aquae“ (viz) szó is sok fürdő nevében fönmaradt; így például Acqui, Aiques, Aix, Ax és Dax.

Róma történetének első századaiban a férfiak és a nők külön fürdők s tisztességes nők a császárok korában sem léptek közös medencékbe.

Később azonban az együttesen való fürdés általánossá lett és annyi visszaélést szült, hogy Hadrián, Traján, Marcus Aurelius és Alexander Severus császárok szigorú parancsokkal tiltották el a római Adámodoknak és Évának közös fürdőzését. Azonban Heliogabal újra megengedte az ó-kori ostende-zést. Galienus császárnak pedig annyira tetszett ez a mulatság, hogy ő maga is mindig a nőkkel együtt fürdött.

Midőn a római birodalom székhelyét a Keletre tették át, a brusszai fürdő (hatvan angol mérióld Konstantinápolytól) egyszerre nevezetessé vált. Ismerték különben ezt a fürdőhelyet már előbb is, s az ifjabb Plinius egyik levelében kéri urat Traján, hogy engedje meg neki e fürdő épületeinek helyreállítását. Konstantin császár pompásan fölépítette ezt a fürdőhelyet és „királyi fürdők”-nek nevezte. De a XII. vagy XIII. században e fürdőnek csillaga teljesen letűnt és csak jóval később keltették uj életre a brusszai fürdőt, amely a Keletnek manapság is egyik leghíresebb fürdője.

Claudian 890 körül az enganei hegyekben fekvő Abano meleg kénforrásairól írt egy dicsérő költeményt. Valószínűleg ez a dicséret buzdította Cassiodorus-t, Theodorik titkárát arra, hogy részletes utasítást adjon egy építésznek a rombadólt abanoi fürdők teljes helyreállítására. S e fürdő a mai napig fönmaradt, még pedig eléggé virágzó állapotban.

Ugyanez a Cassiodorus engedélyt adott Winiswadnak, Theodorik egyik harcosának arra, hogy a bormioi fürdők használatosa a kőszvény ellen. Ekképpen a bormioi vendégeknyv első lapján Winiswad neve szerepelt volna 585-ben, ha a kurlista fogalma már akkor ismeretes lett volna.

Theodorik unokája: Athalarik gót király pedig Prinsicrinus nevű ezredesének adott engedélyt arra, hogy meglátogathassa Bajae-t, amelyet írásbeli engedélyben szép fürdőhellyek nevez, s amelynek víze — ugymond — csodás hatása, s az egészségre nézve sokat ér.

Ugyanebben az időben keletkezett Justinian egy törvénye, a 117-ik novella, amely szerint, ha egy nő ugyanabban a medencében fürdik valamelyik férffal, ez elegendő ok a férjnek a válásra. S az, hogy ilyen törvényt kellett hozni, mindennél világosabban mutatja, mennyire fönmaradhattak a régi visszaélések s mutatja azt is, hogy a mi sokat ócsárolt korunk mennyivel jobb, mint a régi volt.

Dr. S. V.

† Vilmos herceg Párisban. Vilmos herceg a mostani II. Vilmos német császár, akiről a francia lapok sokszor írták már, hogy herceg korában Párisban járt. Ezt a közlést megerősíti most egy Romániában megjelent könyv, amely Károly román királlyal foglalkozik. Ebben a könyvben olvasható Frigyes császárnak egy leve, melyet trónörökös korában írt, s amelyben a következők rész foglaltatik:

Vilmos most jön haza Angliából és Skóciából. Meglátogatta Saroltát és Bernátot is Párisban, hol valamennyien a legszigorubb inkognitóban fényesen mulattak.

Egy szálló igazgatója, aki 1878-ban a párisi Mirabeau-hotel szobapincére volt, beszéli, hogy ő maga szolgálta ki az akkori német trónörökös Páris-

Magas árbocai izgatottan inogtak jobbra-balra, mintha valami láthatatlan mintát akartak volna lerajzolni a levegőben. A bárkák fedélzete fával volt megrakva. Mindenütt óriási tömbök hevertek, láncok és vitorlavásznak voltak megerősítve, melyeket a szél lengetett. A láncok szemei halkan, reszketve csörögtek... Piros- és kékinges parasztok óriási gerendát cipeltek a fedélzeten, nagyokat nyögtek, miközben lábukkal dobogtak.

Mindenütt nagy kék és piros embertestek ragadtak az óriási gerendához. A szélben lóbogott a munkások inge. A gerenda mellett álló emberek most kötéllal kötöztek meg valamit, fűrészeltek, szökeget vertek be s mindenütt nagy kezek látszóttak, a meztelen karokon a könyökig föltűrt ingujjak lobogtak. A szél faszálankokat, ezerféle hangot kergetett a levegőben; a fűrészek egyre emésztették a fát s a fa kinjában nyöszörgött. A gerendák nyögtek a nagy sebeket, melyeket a fejszék vágtak rajtuk. A deszkák fájdalmasan ropogtak, mikor kettéhasították őket. A vasláncok csörgése és a talpigák sóhajtó nyikorgása összefolyt a hullámok haragos lárámájával, a szél hangosan süvített, miközben a munka hangjait a part felé vitte s végigkergette a felhőket az égen.

— Mis-ka! Hogy vigyen el az ördög! — kiáltotta valaki az emelvény tetejéről. A fedélzeten egy nagy paraszt hátraszegte a fejét s így szólt: — No, mi az?

A szél meglöbentette szöke szakállát s az arcába fújt.

— Add ide a másik végét!

Egy erős basszus hang szólalt meg most: — Hát hova hordod azt a deszkát? Vak vagy? Nem látsz a szemedtől? Majd kinyitom a szemedet.

— Huzd rá!

— No még egyszer! — kiáltotta valaki éles hangon.

Foma az árbocon támaszkodva állt egy helyen. Reszkető kézzel babrált a szakállával s a munkásokat bámulta. A lárna azt a különös

vágyat ébresztette benne, hogy ő is kiáltsón hogy együtt dolgozzék a paraszttal, hogy fá gájon, terhet cipeljen, parancsolgasson, mindenként arra kényszerítsen, hogy csak órá figyeljen, hogy megbámullassa erejét, ügyességét és eleven, mozgékony lelkét. De uralkodott önmagán s némán, mozdulatlanul állt egy helyen. Szégyelte magát és félt valamitől. Zavarba ejtette az a tudat, hogy ő mindenkinek parancsolhat itt s hogy senkinek hinné el neki, hogy igazi munkakedv támadt benne, ha most hirtelen dolgozni kezdene. Mindenki azt hinné róla, hogy csak azért dolgozik, mert példát akar adni s buzdítani akarja munkásait. Talán ki is nevetné érte a parasztok.

Egy fűrtőshaju, szöke legény egyre ott szaladgált körülötte. A legénynek ki volt gombolva az inge s vagy deszkát vitt a vállán vagy fejszét a kezében. Ugy ugrált, mint egy vidám bakkecske s hangos, vidám nevetéssel töltötte meg a levegőt, majd meg káromkodni kezdett, miközben egyre serényen dolgozott, mindenkinek segített, gyorsan végigfutott a fedélzeten, amely tele volt szörva fadarabokkal és fával. Foma egyre figyelte őt és érezte, hogy ezt a vidám, egészséges fiut irigyelni kezdi.

— Bizonyosan boldog, — gondolta Foma. Ez a gondolat azt az éles, metsző vágyat ébresztette benne, hogy meglöki vagy megüti ezt a fiut. Minden embert elfogott a gyors munka láza, mindenki együttes erővel ügyesen lépett az állványokra, fölhozták az emelőket s hozzáálltak a bárka kiemeléséhez. Minden ember friss volt, jókedvű volt és mind — élt. Foma ott állt s nem tudta, hogy mit tegyen s úgy érezte, hogy itt senkinek fölösleges, csak éppen ő, Bántotta, hogy ő az egyetlen, akire itt nincsen semmi szükség s minél tovább nézte őket, annál jobban növekedett ez az érzete. Legjobban sértette őt az a tudat, hogy mindazt, amit itt végeznek, ő érte végzik, s hogy mégis ő az, akinek nem itt van a helye.

(Folytatása következik.)

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

(54)

Foma ránézett. Sasa újból tetszett neki. Szavaiban az ő lelke visszhangzott. Mosolygott s örömtelt hangon mondta:

— En is úgy érzem, hogy valami sarjadozik a lelkemben... Majd elmondom én is a mondokámat, ha eljön az ideje.

— Kinek mondog? — kérdezte Sasa kicsinylő hangon.

— Mindenkinék — kiáltott Foma s föluggrott. Beszélni fogok a hamisság ellen... Meg fogom kérdezni...

— Kérdezd meg inkább, hogy készen van-e már a számovár — mondta Sasa egykedvűen.

Foma ránézett s nagy haragra lobbanva, ordította:

— Kotródj! Menj a pokolba! — kérdezd meg magad a számovárt.

— Majd megkérdem... Miért ordítasz úgy? Sasa kiment a kunyhóból. A szél hatalmasan csapkodta a folyam hátát. A folyam zugott, haragos, barna hullámok takarták, melyek hangos esobogással, dühösen tajtékoltak s görcsösen ellentálltak a szélnek. A szomorúfűzek reszketve hajoltak a földre, mintha le akartak volna fektüdni. A légből éles sipolás hallatszott, aztán átható, panaszos hang, mely mintha száz ember melléből fakadt volna föl.

— Most jó — jó — jó!

Ez a rövid, szakgatott kiáltás úgy harsant végig a folyam fölött, mintha valami óriás melléből fakadt volna s mintha a viharral akart volna versenyre kelni.

A hegyes parton két bárka lorgonyzott.

ban. Hohenlohe, az időben párisi német nagykövet, bérlette ki a szállót, de szigorúan ráparancsolt a személyzetre, hogy csak „monsieur le comte”-nek szólítsák a trónörökösöt és el ne árulják senkinek, hogy ismerik. Így is történt, csak éppen a fentebb említett szobapincseér esett ki a szerepből. Ugyanis a trónörökös ösöngett neki és így szólott hozzá pompás francia kiejtéssel:

— Hozzon, kérem, egy másik tollat.
— Acéltollat, ugy-e, „királyi fenség”? — kérji németül a pinocé.
A trónörökös előbb összeráncolta szemöldökéit és szigorúan kérdezte:
— Hát ön ismer engem?
— De fenség! Ki ne ismerné német ember léteére Vilmos trónörökösöt?
A válasz tetszett, mert Vilmos elmosolyodott és vigan mondta:
— Akkor hát beszéljünk egy kicsit németül! Oly rég nem beszéltem már.

+ Berlin idegen lakossága. Meglepo adatot közöl egy berlini újság a magyarokról, akik Berlinben élnek. E közlés szerint az idegeneknek több mint a fele Ausztria-Magyarországból került ki. Az idegenek száma 1895 óta 27,103-ról 85,142-re emelkedett, vagyis a szaporodás 29% százalékos, míg a lakosság maga csak tizenkét százalékkal szaporodott. Az idegenek között van 16,863 osztrák és 2897 magyar. A Berlinben élő magyarok száma 1895 óta kétharmad részével szaporodott. Ausztria-Magyarország után Oroszország és Finnország következtek, azután az Amerikai Egyesült Államok, majd az angolok és ötödik helyen az olaszok. A többi állam aránylag kis számban van képviselve.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Lókvitelünk Délafrikába. Fiuméből jelentik, hogy egy angol gőzhajó az elmúlt hónapban a magyar királyi államvasutakkal érkezett 615 lovat szállított Délafrikába, továbbá 270 tonna szénát. Ezzel a szállítással bevégezödött délafrikai lókvitelünk. A háboru kezdete óta összesen 63,660 lovat szállítottak a fiúme kikötőből Délafrikába.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy a nyári menetrend szerint Passau—Linz—Bécs—Pozsony—Budapest között naponként közlekednek a postahajók. Budapestről—Galacig és visszaielő hetenként háromszor megy a postahajó, valamennyi postahajó-állomás érintésével és csatlakozva a fenti menetekhez. Ezekre a hajókra I., II. helyi és fedélzeti nagyon olcsó menetjegyek adatnak ki, amelyek egyuttal 25 kilogramm podgyász dímentes vitelére jogosítanak. Négy éven aluli gyermekek semmit sem fizetnek, négy éven felüli gyermekek tízéves korukig a menetár felét. Jó étkezésre, kényelmes hálóutókekre és kiün hajószobákról gondoskodik a társaság. Utitervekkal, dunai kalauzokkal és levélbeli felvilágosításokkal az igazgatóság szolgál.

A newyorki tőzsde. Newyorkból jelentik augusztus 21-iki kelettel: Az értéktőzsde eleinte szilárd volt, de később Kolorado-zuhatóg-részvényekben történt lebonyolításokra és a legutóbb emelkedett értékekben történt nyereségrealizációkra ismét gyöngült, mert a vált tranzakciókat állítólag elhalasztották. Az árfolyamok mind hanyatlottak és nagyobbrészt alacsonyabbak voltak, mint tegnap. Az ország belsejébe csak mérsékelt pénzküldemények mentek, úgy hogy két-százalékos vált az az előbbi föltetés, hogy ilyen rendszabályra szükség van. Zárlat gyöngye. Részvényforgalom 870.000 darab.

Szezárszárak. A kontingens nyerszesz ára Budapestes pénzben 39.— korona, áruban 39.50 korona. — Bécesen a kontingentált készáru 39.80 korona pénzben, 40.20 korona áruban.

Borjvásár. 1902. évi augusztus hó 22-én. (A budapesti marhavásártól vásár-pénztár részvényszerűségétől.) Felhajtás: Belföldi élő borju 528 db, leőt borju — db, bécsi borju — db., — db., növendékmarha 68 darab, bárány élő — darab, leőt bárány — darab. Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendű 88—104 l.-ig, kivételes 106 —, II. rendű élő borjúkért 76—86 l.-ig, 1 kilónkint, leőt borju I. r. — l.-ig, II. r. — l.-tól — l.-ig, kivét. l. kilónkint levonás nélkül. Rugótt borjúkért — l.-ig. Növendékmarha — l.-tól — l.-ig, l. r. — l.-ig, közöpmínőségű — l.-ig, alárendelt — l.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő — k., leőt bárány — k., kivételes ár — k.-ig páronkint. Irányzat szilárd, az árak 8—10 fillérral gkrkint emelkedtek.

Sertéskonsumvásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvagóhid intézősége.) Augusztus 22-én. Felhajtás: Zeisrertés, ugy mint Öreg I. rendű 860 kilogramm felüli — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felüli 162 darab, közép

220—300 kilogramm 516 darab, könnyű 220 kilogramm 317 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 998 darab. Husseretés egy mint: nehéz 300 kilogramm felüli — darab, könnyű 140—300 kilogramm 19 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 19 darab. Felhajtás Összege 1017 darab. Előző napi maradvány 232 darab, Összesen 1289 darab. Eladottat 940 darab. Maradvány 299 darab. A vásár irányzata élénk. — Következő árak jegyzettettek: Zeisrertés: Öreg I. rendű 850 kilogramm felüli — fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 82—84 fillérig, kanló 64— fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felüli 92—96 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 88—94 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 80—88 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husseretés: Nehéz 300 kilogramm felüli — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig, kilogrammonkint, élő súlyban.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 22.

Jó kínálat és élénkebb kereslet mellett kész-buza csöndes irányzatú volt; forgalomba került 50.000 métermásza, nagyobbára változatlan árakon. Rozs változatlan, míg a többi cikkekben is kevés a forgalom.

Eladottat:

Buza. Tiszavideki: 1000 mm. 81 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 60 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 52 1/2 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 62 1/2 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 50 l., 170 mm. 82 1/2 k. 7 K. 62 1/2 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 60 l., 300 mm. 82 k. 7 K. 57 1/2 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 81 1/2 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 81 1/2 k. 7 K. 60 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 60 l., 100 mm. 81 1/2 k. 7 K. 55 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 25 l. kevert, 300 mm. 81 k. 7 K. 50 l., 200 mm. 80 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 82 1/2 k. 7 K. 35 l.sárga, 400 mm. 81 k. 7 K. 35 l. sárga, 500 mm. 83 k. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 55 l., 200 mm. 81 k. 7 K. 30 l., 100 mm. 80 1/2 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 80 1/2 k. 7 K. 45 f., 500 mm. 80 1/2 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 80 1/2 k. 7 K. 30 l., 200 mm. 81 k. 7 K. 35 l., 100 mm. 80 1/2 k. 7 K. 20 f. sárga, 100 mm. 80 k. 7 K. 40 l., 200 mm. 81 k. 7 K. 40 f., 600 mm. 80 k. 7 K. 95 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 15 f. kevert, 100 mm. 80 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 89 k. 7 K. 45 f., 250 mm. 80 k. 7 K. 25 l. sárga, 600 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 35 l., 400 mm. 79 1/2 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 79 1/2 k. 7 K. 30 l. felső sárga, 1000 mm. 79 k. 7 K. 35 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 30 l., 200 mm. 78 1/2 k. 7 K. 20 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 15 l. sárga, 100 mm. 77 1/2 k. 7 K. 17 1/2 f. felső sárga. Szentes: 300 mm. 81 k. 7 K. 35 l., október 15. szállításra.

Fejérmegyei: 1600 mm. 79 k. 7 K. 25 f.

Pestmegyei: 1000 mm. 81 k. 7 K. 45 f., 800 mm. 80 k. 7 K. 20 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 25 l. 100 mm. 80 k. 7 K. 10 f. sárga, 200 mm. 80 k. 7 K. 25 l., 250 mm. 80 1/2 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 25 l., 200 mm. 79 1/2 k. 7 K. 25 f.

Bánsági: 1000 mm. 79 k. 7 K. 05 f., 4500 mm. 79 k. 7 K. — f., 100 mm. 77 k. 7 K. 05 f.

Bácskai: 300 mm. 79 1/2 k. 7 K. 57 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 20 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 20 f., 2400 mm. 77 k. 7 K. 20 f.

O-Kanizsai: 5200 mm. 78 1/2 k. 7 K. 15 f. szeptemberi szállításra.

Pancsovai: 300 mm. 79 1/2 k. 6 K. 90 f. szeptemberi szállításra.

Mind három hónapra.

Rozs: 600 mm. 6 K. 25 l., 900 mm. 6 K. 30 f., 300 mm. 6 K. 22 1/2 l., 400 mm. 6 K. 17 1/2 f., 200 mm. 6 K. 17 1/2 f., 300 mm. 6 K. 15 l., 200 mm. 6 K. 05 f., 300 mm. 6 K. 12 1/2 f., 200 mm. 6 K. 07 1/2 f. ab Budapest.

Zab: 100 mm. 5 K. 90 l., 100 mm. 5 K. 85 f., 100 mm. 5 K. 80 f., 150 mm. 5 K. 75 f., 150 mm. 5 K. 72 f., 100 mm. 5 K. 75 f., 100 mm. 5 K. 70 f., 100 mm. 5 K. 60 f., 500 mm. 5 K. 55 l. par.

Arpa: 200 mm. 5 K. 42 l., 200 mm. 5 K. 30 f.

Tengeri: 1200 mm. 5 K. 20 f. kocsira rakva.

Repe: 200 mm. 10 K. — f., 100 mm. 10 K. — f., 100 mm. 9 K. 80 f., 150 mm. 9 K. — f. par.

Középminőségű mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde s.okásai szerint készpénzben 60 kilogrammonkint. — A minőség hektóterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns: Áru, Kiló, K.-tól, K.-ig, Kiló, K.-tól, K.-ig. Lists various goods like Tiszavideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafajták, Kiló, K.-tól, K.-ig. Lists items like Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repe, Kéles.

A határidőszlet folyamán a következő kőtések

Table with columns: Kőtések, Októberi buza 1902., Áprilisi buza 1902., Októberi rozs 1902., Áprilisi rozs 1902., Októberi zab 1902., Áprilisi zab 1902., Májusi tengeri 1902., Augusztusi reepe 1902.

Dél egy órákor a következő záróárakat állapít

tották meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Októberi buza 1902., Áprilisi buza 1902., Októberi rozs 1902., Áprilisi rozs 1902., Októberi zab 1902., Áprilisi zab 1902., Májusi tengeri 1902., Augusztusi reepe 1902.

Délután fél 5 órákor zárul:

Table with columns: Buza októberre 1902., Áprilisi buza 1902., Októberi rozs 1902., Áprilisi rozs 1902., Októberi zab 1902., Áprilisi zab 1902., Májusi tengeri 1902., Augusztusi reepe 1902.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde nyugodt üzlet mellett kedvező hangulattal nyílt meg, később azonban külföldi alacsonyabb jegyzésekre az értékek árfolyamai esőkentek. Csupán Rimamurányi vasműrészvények a bányavértékek szilárdágára 7 K.-val emelkedtek. Az általános irány kedvtelen maradt.

Valuta és ércváltó változatlan.

Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 683.75—685.—, Magyar hitelrészvény 731.—731.50. Rimamurányi részvény 600.—605.—, Államvasuti részvény 718.25—719.25. Városi villamos vasut 330.75—333.50. Közúti vaspálya részvény 646.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Magyar Hitelbank részvény 730.—730.75. Jelzálogbank részvény 481.—481.50. Leszámitolóbank részvény 467.—467.50. Osztrák hitelrészvény 683.75—684.75. Kereskedelmi bank részvény 2900.—, Salgótarjáni közsébbánya részvény 545.—546.—, Újlaki téglagyár részvény 190.—195.—, Rimamurányi részvény 604.—604.50. Közúti vaspálya részvény 644.50—646.—, Városi villamos vasut részvény 380.—382.—, Államvasuti részvény 718.—718.75 korona.

A 4 órai zárhatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 625.50. Magyar hitelrészvény 729.25. Leszámitolóbank részvény 467.50. Rimamurányi vasut részvény 503.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 718.—, Közúti vasut részvény 644.—, Villamos vasut részvény 380.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös ordályi — korona, vörös bánsági — korona, közöpszemű — korona, nagy szemű — korona. Disznózsir: budapesti 69.50—70.—, korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — korona, városi 4 darabos 58.50—59.—, korona, 3 darabos 62.—62.50, korona, füstölt —, korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 9.75—10.25 korona, 120 darabos —, korona, 100 darabos 18.25—18.50, korona, 85 darabos 17.50—17.75 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 9.50—10.—, korona, 100 darabos 13.—13.25,—, korona, 85 darabos 17.25—17.50 korona. Szilvai: slavoniai 16.25—16.50 korona, szerbiai 14.25—14.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, augusztus 22. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A forgalom a készáru piacán egyáltalán nem élénkült, mert a fogyasztási tartózkodó volt. Buzában nem mutatkozott említésre érdemes üzlet; az irányzat bágyadtabb lett és könnyen lehetett volna 5 fillérrnyi árengedést szerezni. Rozsban a kínálat még mindig csekély volt, az irányzat még inkább szilárdnak mondható, árpában pedig a kivétel részvétlensége miatt pangott a forgalom.

A határidőpiacon az irányzat lanya volt, noha

a külföldi tőzsdék nem adtak erre okot, mert az árfolyamok nem változtak.

Köteleit: buza öszre 7.—6,92, rozs öszre 6,25 —6,22, zab öszre 5,71—5,70, tengeri szeptember-októberre 5,56—5,49 korona.

Jegyzetleik: buza tavaszra 7,24—7,26, rozs tavaszra 6,47—6,48, tengeri július—augusztusra 5,48 —5,49, repce augusztus—szeptemberre 10,70—10,80 korona.

Zárlatkor: Zab öszre 6,98, tengeri szeptember-októberre 5,52 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén csendes volt a forgalom, az irányzat szilárd.

A déli tőzsdén szilárd volt az irányzat, Berlinben gyöngye az irányzat.

Zárlatkor tartott a szilárd irányzat.

Bécs, augusztus 22. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 121,20. Tiszai és kölcson sorsjegy 162,25. Magyar vasuti kölcson ezüstben 100.—, Magyar keleti vasuti állami kötvény 118,80. Magyar lezámitók- és pénzváltóbank 466.—, Rimamurányi vasút részvény 502.—, Magyar koronajárdék 97,90. 4%-os magyar földtörvény. kötvény 97,00. Magyar hitelbank részvény 728.—, Magyar nyeremény kölcson sorsjegy 202.—, Kassa-oderbergi vasuti részvény 379.—, Magyar keresk. bank —, Magyar cukoripar —.

Bécs, augusztus 22. (Osztrák értékek zárlata.) 4 3/4%-os papírjárdék 101,70. 4%-os osztr. aranyjárdék 121,55, 1860-os sorsjegy 152,25. Osztrák hitelsorsjegy 427.—, Angol-osztrák bank 275,90 Bécsi bankjegyek 454,50. Osztrák-magyar bank 1685. Déli vasút 68.—, Dunagőzhajózási részvény 930.—, Dohányrészvény 307.—, Császári és királyi arany 11,31, Német bankváltók 117,35. 4 2/4%-os ezüst járdék 101,60. Osztrák koronajárdék 100,10. 1864-iki sorsjegy 210.—, Osztrák hitelintézeti részvény 682,50, Unionbank 539.—, Osztrák Länderbank 418.—, Osztrák-magyar államvasut 718.—, Elhavölgyi vasut 466.—, Alpezi bányarészvény 398.—, 20 frank. arany 19,07. Londoni váltóór 239,85 Bécsi Íramway Litt B.—, Bécsi Íramway Litt A.—, Lipót kóhó 368.—, Az irányzat csendes.

Bécs, augusztus 22. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 682,50. Magyar hitelrészvény 728.—, Angol-Osztrák bank 276,50. Bécsi bankjegyek 455.—, Union bank 539,50. Länderbank 418,52. Osztrák-magyar államvasut részvény 718,68. Déli vasut 68,60. Elhavölgyi vasut 467.—, Eszaki nyugati vasut részvény —, Dohányrészvény 308.—, Rimamurányi vasut 503.—, Alpezi bányarészvény 398.—, Májusi járdék 101,70 Magyar korona járdék 97,90. Török sorsjegyek 111,25. Német birodalmi mára 117,07—117,10. Napoleon d'or —, Kedvtelen.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 22. (Tőzsdéi tudósítás.) A tőzsde eleinte a tegnapi irányzattal ellenkezően, nagyjából gyöngy volt, amire a düsseldorfi börze kedvezőtlen jelentése a szén- és vasipar helyzetéről, továbbá a Hibernia rosz júliusi kimutatása és végül New-York gyöngyöse adott okot. A bányarészekre ez rosszul hatott. Bankok ártírtók. Járdékok szilárd. Vasutak nem egysegsek, később mind csön-desek. Utimópénz 2 1/2—2 1/4% Magánkamatláb 1 1/4%.

Berlin, augusztus 22. (Zárlat.) 4 2/4%-os papírjárdék —, 4%-os osztrák aranyjárdék 103,75. Elhavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 98,30. Osztrák hitelrészvény 215.—, Osztrák-magyar államvasut 154.—, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóór 85,35. Magyar vasut beruházási kölcson —, Alpezi bányarészvény —, Disconto-Commandit 184,50. Általános villa-mosság Edison 169.—, Gelsenkircheni 168,90. Laura-kóhó 195,40 4 2/4%-os ezüstjárdék 102.—, 4%-os magyar arany-járdék 102,25. Osztrák hitelrészvény 215,25. Déli vasut 18.—, Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216,25. 4%-os új orosz kölcson 96,90. Török dohányrészvény —, Olasz járdék 103,25. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 172,10. Harpeni 162,25. Az irányzat csendes.

Berlin, augusztus 22. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom 4%-os magyar aranyjárdék 102,25. Magyar koronajárdék 98,30. Osztrák hitelrészvény 215.—, Osztrák-magyar államvasut 154.—, Déli vasut 18.—, Eszaki nyugati vasut 216,20. Elhavölgyi vasut —, Orosz bank-jegy kézpénz —, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Páris, augusztus 22. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 770.—, 4%-os osztrák aranyjárdék 105.—, Magyar Länderbank —, 3%-os francia járdék 100,85. Ottoman-bank 562.—, 3 1/2%-os francia járdék 101,30. Azéti bányarészvény —, Déli vasut 87.—, 4%-os magyar arany-járdék 103,15. Párisi bankrészvény 103,45. Olasz járdék 102,45. Francia törleszt. járdék 100,35. Osztrák földhitel-intézeti részvény —, Török dohányrészvény 341.—, Az irányzat tartott.

Frankfurt, augusztus 22. (Zárlat.) 4 2/4%-os papír-járdék 102,30. 4%-os osztrák aranyjárdék 103,75. Magyar koronajárdék 98,50. Osztrák-magyar bank 114.—, Déli vasut 17,90. Elhavölgyi vasut 118,20. Londoni váltóór 204,65. Bécsi bankjegyek 115,80. Villamos részvény 124.—, 3%-os magyar aranykölcson —, 4 2/4%-os ezüstjárdék 102,05. 4%-os magyar aranyjárdék 102,25. Osztrák hitelrészvény 215,40. Osztrák-magyar államvasut 154,20. Eszaki nyugati vasut —, Bécsi váltóór 85,05. Párisi váltóór 812,66. Unio bank —, Alpezi bányarészvény 196.—, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 22. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arólyamok januára. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 214,90. Német bank —, Disconto 184,50. Berlini kereskedelmi bank 154.—, Gelsenkircheni —, Harpeni 162,25. Laura-kóhó 197.—, Olasz járdék —, Az irányzat szilárd.

Hamburg, augusztus 22. (Zárlat.) 4 2/4%-os ezüst-járdék 101,90. 1860. sorsjegy 153.—, Déli vasut 17,75. 4%-os osztrák aranyjárdék 103,60. Osztrák hitelrészvény 214,90. Osztrák-magyar államvasut 153,75. Olasz járdék 103.—, 4%-os magyar aranyjárdék 102.—, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 22. A sertésüzlet irányzata: Változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) 104—106 fillérig. Oreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 111—112 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 110—111 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. II. M a g y a r s z e d e f i: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. III. R o m á n i a i: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. IV. R o m á n i a i e r d e f i (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. V. S z e r b i a i: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli sulyban) 109—111 fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm terjedő sulyban) 108—109 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 106—108 fillérig.

Sertéslelészám 1902. aug. 20. napján volt készlet 45,958 darab. — 1902. aug. 21. napján lehajlatott 929 darab. 1902. augusztus 21. napján elszállított 876 darab. 1902. augusztus 22. napjára maradt készletben 46 211 darab.

N a p i r e n d.

Naptár. Szombat, augusztus 23. — Római katolikus: Ben. Fulóp. — Protestáns: Farkas. — Görög-ország: (augusztus 10.) Lörinc. — Zsidó: Ab. 10. Sabb. Esw. — Nap kél: 4 óra 51 perckor. — Nyugszik: 6 óra 40 perckor. — Hold kél: 8 óra 31 perckor este. — Nyugszik: 9 óra 27 perckor reggel.

A műszertek nem fogadnak. Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 óratól este 6-g. Belépődíj 1 korona. Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz. a.). Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Mesézőegyleti Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 2 óráig. A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) d. e. 10-től 1 óráig. Belépődíj 1 korona. Menőegyleti helyiségei a Markó- és Sóllyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-g. Egyleti füvészkert az Ulloi-uton délelőtt 7 óratól 12 óráig és d. u. 2 óratól 7 óráig. Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

I d ő j e l z é s.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, augusztus 22.

A magas levegőnyomás Nyugat- és részben Közép-Európa fölött zárodott, a depresszió pedig a Fehér-tenger felé vonult.

Az idő Francia- és Olaszországban száraz, esők leginkább északi Európában voltak. Nálunk az utóbbi 24 órában az ország keleti részén főleg Erdélyben volt jelentékeny esőzés, míg nyugaton eső csak szórányosan fordult elő. A hőmérséklet közel normális. Kúdtás. Szárazabb és meleg idő várható.

V i z á l l á s.

Table with columns for location (e.g., Ina, Duna, Páris), date (Aug. 22, 23), and price in meters. Includes various international exchange rates.

Advertisement for Gummi condoms. Includes the Gummi logo and text: 'és hatályos elismert legbiztosabb övszer, eredeti párisi csomagolásban. Orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan, tucattja 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. Capot americans (rövid): 4, 6, 8, 10. Diana-öv (havi kötszer) 8—11 korona. Dusan felszerelt raktár: Irrigatorok, fecskendők, suspensoriumokban stb. Női övszer: Pessarium oclusium Menzinga tanár szerint orvosi rendel-letra adatik ki. Uj! „Auto Vaginal Spray“: a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség. Ára kor. 15.— Uj! Képes Argyrjékeket, zárt borítékban, titoktartás mellett, KELETI J. orvos-sebész mű-és Képzőiskola. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Advertisement for Dr. Kajdacsy's medicine. Title: 'Titkos betegségek ellen'. Text: '25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható'. Product: 'DR. KAJDACSY, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos'. Treatments: 'Electrotherapiai rendelő-intézet IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klótid-palota', 'Elgyengült férfierőt', 'Electro-Massage vagy Psychrophor'.

Advertisement for 'ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT! Gerő Ferenc katonai előkészítő-iskolája az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.' Location: 'VI. Nagy János-utca 3. szám.' Text: 'Ezen több év óta fennálló és szép sikereiről működő iskola előkészít 6 és 10 hónapra tartó tanfolyamok az önkéntességi vizsgára kiváló középiskolai tanárok közreműködésével olyan ifjakat, kik az önkéntességi jogviszony felvételéig bizonyítványukat nem bírnak. Részletes ismeretle kívánatra küldeték.' Schedule: 'Az új tanfolyam szeptember 1-én kezdődik. Beíratás napokint délután 4—7 óráig. VIDÉKIEK RÉSZÉRE INTERNATUS.'

Advertisement for 'STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon.)' Founded in 1825. Location: 'Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-n. 4.' Financials: 'Évi bevétel. 31,900,000 Korona', 'Kintart nyereséyrészek 17,000,000', 'Vagyon 249,300,000', 'Halálesetek folytán kifizetve 500,000,000'. Text: 'A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad végülkötvények. A kötvények érvényben tartása díjfeltételek elmulasztásánál. Tökéletes és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámasztatás. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére. Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.'

Advertisement for 'Dr. FABINYI specialista, emeritált kórházi orvos'. Text: 'Ezen specialista legmelegebben ajánlható szerlelt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket rendelő intézetében és a kórház hágy-szerzvi és bujakoros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.' Product: 'titkos betegséget' (hugycsőfolyást, sebeket, syphilit, bőrbetegségeket és önfertőzésből támadt idegbajokat). Text: 'Mégis az eredmény FÉRFIUI GYEN-GESEGNÉL (IMPOTENCIA) még öregebb egyéneknek is. Levelekre díjjalánul válasz; kívánatra gyógyszersek. Rendelés 9—3-ig és este 6—8-ig Budapesten, Erzsébet-körut 12. sz. (a New-York palotával szemben), főlelelet. (Bejárát a lépcsőnél. Külön várótermek.'

Színházak, szórakozó helyek.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szombat, 1902. augusztus hó 23-án.

Délibábok hazája.

Irta Lovász János.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1902. augusztus hó 23-án.

A troubadour.

Opera 4 felvonásban.
Kezdeté 7 órakor.

VAROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1902. augusztus hó 23-án.

Ujházi Ede mint vendég.

Budapest.
Vigjáték 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Ős-Budavára.

Nyitva esti 6 óratól reggeli 4 óráig.

Remek, egészen új varié-tűsor.

The Wortley's
világhírű elektromos zenei jelölés.

D'Arto's
elsőrangú francia duett.

Steinhardt
kitűnő kórnika felépítéssel

és a többi elsőrangú attrakcióval.

A nagy színpadon eredeti újdonság:

Töb-Töb.

Bokást 1 felvonásban. Irta Gara Ákos.

A magy. kir. honvédeknek hangversenye.

Pazar kivilágítás.

Lovarda és számos más szórakozás.

Betelpóráj 60 fillér. Gyermekjegy 20 fillér.

Kedvezményes jegyek minden ünnepnapon.

Több kiállítást érlemmel kinttelve.

Budapesti Jalousia és ablakredőnygyár

Justus Sándor és Fia

Andrássy-ut 60. Csengery-utca sarkán,
ajánlja

gördülő faredőnyeit

acélpántal vagy bevederrel összekötve
szabadalmazott hengerverszerkezetével!!

és minden e szaka vágó gyártmányait. Árjegyzék vagy költ-

ségvetés ingyen és bérmentve. Telefon 23-06.

Nagy árukészletem, valamint azon kö-

rülmény, hogy munkásaimat foglalkoz-

tathassam, arra készítek, hogy készle-

temet minden árban eladjam. Kész

vagyok árjegyzékemet, melyhez az

ön érdekét szem előtt tartó levelem

is csatolva van, bárki-

nek ugy helyben, mint

vidékre, ingyen és bér-

mentve beküldeni.

Nőknek:

Fekete v. barna bőrből, fűzős . . . . . frt 3.-

Fekete v. barna bőrből, gombos 3.50

Fekete v. barna lógós, box, Derby 3.50

Lakk, kesztyű v. chevreauz-bőrből, fűzős 3.50

Leasing, csúgos 2-60. Lasting, regatta 2.-

Fekete v. barna házi-cipő szegelt talppal 1.20

Uraknak:

Borjúbőr, csúgos, egy darabból . . . . . frt 3.-

Borjúbőr, beoszt, olasz 3.20

Kesztyűbőr, chevreauz v. lakk 3.50

Fekete v. sárga, fűzős 3.50

Pincéretőp, fekete v. barna bőrből, első csúgos 1.30

AGULÁR DÁVID

cipőgyára

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 6. sz.

a New-York palotával szemben.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

PAP, PAP, PAP

1 keményfalú vasúti 8 db	1 szőf sodrony ágybetét
1 kivehető matrac	1 bengortú matrac
1 rouge paplan	1 africque
1 prima	1 lössér
1 oachmir paplan	1 ablak légző függöny
1 satin	1 tunis
1 atlas oachmir	1 gypsin
1 selyem atlas paplan	2 ág, 1 asztalított bútor
1 fodros selyem atl. papl.	2 " " " gypsin
1 jó viasz paplan lepő	1 nagy szobasenyő
1 kgy	1 ágylóka L.
1 fennel ágylakár pokróc	1 lepestyű ágylóca
1 gypsin	1 mir. jó fűzőanyag
1 jó lópkrocc	1 miniatúr
1 téli pokróc	
1 szép fall szőnyeg	

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosok gyáros, szőnyeg, függöny, va-

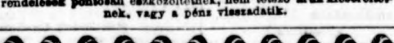
butor stb. nagy raktára

Budapest, VII. Erzsébet-körút 20.

Árjegyzékét kívánatla ingyen és bérmentve küldök. Vidéki meg-

rendelések pontosan eszközöltek, nem telosd árak kiküldetés-

nek, vagy a pénz visszatul.

Lepke acetylenlámpa

Rendkívül erős fehér fényével a
lepkéket magához eszálja és szé-
les tálcájával elfogja, ezért

szóllókben

vendéglődvarek és kerthelyisé-
gek részére rendkívül célszerű.
Ezenkívül kaphatók kecsk-, rud-,
póznalámpák-, automobill- és ke-
rékpárlámpák-, asztali-, függő-,
kézi-, kerthi-, udvari- és utcai
lámpák.

Bárdi József

BUDAPEST,

VI., Gyár-utca 18.

Legnagyobb budapesti

BUTOR-áruház

Az általánosan rossz üzletmenet folytán raktárunk tul van hal-
mozva hogy azonban családos munkásainknak állandóan fog-
lalkozást adhassunk, elhatároztuk, hogy készítményeinket elő-
állítás árán alul adjuk el.

Több száz szoba divatos asztalos és kárpitos butor, u. m.: barokk, angol, szecesszió,
ó-német stb. stílusban a -egyszerűbbtől a legfinomabbig a legmodernebb fazonban, a garanciatul
biztosítással, pldás, francia- és angolasztalokkal, kőszék, raktáron kiskarókg 10 mőségben.

A legújabb butoralbumunkat több mint 457 képpel 50 fillér beküldése ellenében bérmentve
küldjük. Bevásárlás esetén az 50 fillért visszaadjuk.

Varga Mihály és Társai

magy. butoripar-társasága Budapest, IV. Koronaherceg-utca 2.

Kigyó-ter sarkán.

HIRDET MÉNY.

Értesítjük a „Budapesti kölcsönös takaré-
és hitelszövetkezet” tagjait, hogy a f. évi aug.
hó 11-én megtartott igazgatósági ülés határozata értelmé-
ben, f. évi szeptember hó 7-én délután 5 óra-
kor alapszabályaink 38. §-a értelmében tekintet nélkül a
megjelent tagok számára

rendkívüli közgyűlést

tartunk a szövetkezet helyiségében, Budapest, VII.,
Csömöri-út 3. l. em., melyre a tagokat tisztelettel
meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

A felügyelő-bizottság 3 tagjának a rendes közgyűlésig
való megválasztása.

A választmány kiegészítése céljából új választmányi
tagok választása.

BUDAPEST, 1902. augusztus 22.

Budapesti kölcsönös takaré- és hitelszövetkezet.

Berthóty s. k. Márton s. k.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Jellege: Sokat ki ad
Mindenkinek jutathat.

Pompás program.

Kezdeté 8 órakor.

A télikerben reggel 5 óráig Vörös Elek előnyeznekara.

Még csak rövid ideig!

CIRKUSZ CARRÉ OSZKÁR

(az Állatkertben).

Ma, szombaton, 1902. augusztus 23-án este 7 1/2-ór

nagy dísz jutalom-előadás

Carré Katica tiszteletére

felép az 6 díszeskaiban, valamint fellépnek

Shadow testvérek parterre gladiátorok

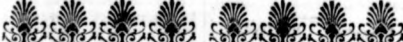
Mr. HARDEEN, az ugynevezett kőrő-király, Armando,

az eredeti bohóc, valamint színe kerül:

A délafrikai háboru.

Nagy kiállításon némajáték, nagyszerű balettbetétel.

Holnap, vasárnap 2 nagy előadás, d. u. 4 és este 7 1/2-ór

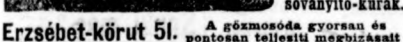

KÖRÜTI FÜRDŐ

és GOZMOSO

Gőz- és porcelán-kádfürdők,
fedett téliuszoda
hidegvíz-gyógyintézet,
villamos fürdők, izasztóés
soványító-kurák.

Erzsébet-körút 51. A pónomonáde gyorsan és
pontosan teljesíti megbízásait

Dr. RENNER

VIZGYÓGYINTÉZETE

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Asztalozott gyógykezelés alá vétettek: különféle ideg- és
gerincbajok, almaiáság, szédülés, gyengeségi állapo-
tok, a gyomor és belek renyhesége, ideges szívbántalmak
stb. — Gyógyeszközök: A tudományos vizsgygyítómód el-
járásán kívül, szónavavas fürdők (szivárványos székára), fony-
fürdők (elhiázás és emoz bántalmaknál), az elektromozás
minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció), massz-
százs stb. — A különféle vizsgygyítómódok kivánatra
száját lakások is eszközöltönek kiképzett színgasz-
melyzet által.

Árak mérsékeltek. Prospektus kívánatra.

Állandó Butor Kiállítás.

Nemesak Budapest főváros, de Magyarország és Ausztria legnagyobb

Műasztalos és Kárpitos Butortelepe

óriási választék a legszolidabb és legmodernebb lakásberendezésekből, a legegyszerűbb polgári be-
rendezésektől a legfinomabb urasági butorzatokig. — Butoraink minőségért irásbéli kezességét
vállalunk gyors és pontos kiszolgálást biztosítunk. — Számtalan megkeresésekre értesítjük t. vevőin-
ket és a n. é. közönséget, hogy üzletünk csakis kizárólag

VIII. ker., Kerepesi-út 9/a. alatt van a Pannónia-szálló és Nemzeti színház mellett Patyi Testvérek fő- és székvárosi butortelepe

Nagy butor album i korona postabélyeg beküldése után bérmentve kapható.

Kérje ingyen

világhírű
találmányo-
mat, a

Guzi-kenőcsöt

melyet mindenkinek, ki címét velem közli, 100 oldalas képes árjegyzékemmel
bérmentve küldök. Minden nálam vásárolt cipőért

1 évi írásbeli jótállást vállalok, ha Guzi-kenőccsel bekeni,
hogy a bőr repedése ki van zárva, elszakadása esetén ingyen meg-
csinálom. Minden cipőhöz

1 pár elegáns cipő-sámfát

és egy tércy Guzi-kenőcsöt, mely a vixelést fölöslegessé teszi,
adok INGYEN.

Vidékre legpontosabb mérték, ha harisnyába papirlapra állva
a lábtaal körvonalat lerajzoljuk. Nem megfelelőit kicserélek vagy a
pézt minden levonás nélkül haladéktalanul visszaadom. —
Postal széküldés az egész világra.

Elegáns gavalér viz fűzőcipő	2.20	Női csúgos v. fűzős elegáns zergebőrből	3.-
Férfi bagarja, erős, sima cipő	2.-	Női barna gavalér fűzős	2.-
Barna gavalér fűzős	2.50	Szálós-lakk fűzős, csúgos vagy gombos	2.50
Elegáns, szálós-lakk, fűzős vagy csúgos	4.-	Kivágott csatós lakkcipő	3.-
Tiszti kényű sima cipő	4.-	Párizsi divat, szíre vagy szírvör, magy. fű- zős vagy gombos cipő	4.50
Párizsi divat box-calu, fűzős vagy gombos	4.-	Ugjazas kivágott csatós	2.50
cipő, föltűnő elegáns	4.-		

Agulár Ignác

RUDAPEST.

KEREPESEI-UT 30. SZ.

a Rókus-kórház templomával szemben.

